

Zarządzenie

Dyrektora Salezjańskich Szkół w Różanymstoku

z dnia 14 sierpnia 2024 r.

w sprawie: wprowadzenia w Salezjańskich Szkołach wchodzących w skład ośrodków w Różanymstoku Standardów Ochrony Małoletnich

Na podstawie art. 22 b pkt 1 oraz 22 c ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 560), zarządzam, co następuje:

§ 1

Wprowadzam w Szkole Podstawowej nr 1 w Różanymstoku, Branżowej Szkole I Stopnia w Różanymstoku – wchodzących w skład Salezjańskiego Ośrodka Wychowawczego Imienia Św. Jana Bosko w Różanymstoku oraz w Szkole Podstawowej nr 2 w Różanymstoku, Branżowej Szkole I Stopnia w Różanymstoku – wchodzących w skład Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii Imienia Św. Józefa w Różanymstoku Standardy Ochrony Małoletnich - stanowiące załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zobowiązuję wszystkich nauczycieli, innych pracowników, osoby świadczące usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej, wolontariuszy, stażystów i praktykantów do zapoznania się Standardami Ochrony Małoletnich, potwierdzenia tego na piśmie oraz bezwzględnego ich przestrzegania i stosowania.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do wiadomości w trybie przewidzianym ustawą o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

**Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 1
w Różanymstoku**
Różanystok 13B, 16-200 Dąbrowa Białostocka
REG: 200734629, NIP: 5451663449

Branżowa Szkoła Specjalna I Stopnia
Im. Św. Jana Bosko w Różanymstoku
Różanystok 13B, 16-200 Dąbrowa Białostocka
NIP: 545 182 74 54 REGON 526148712

**Branżowa Szkoła Specjalna I Stopnia
w Różanymstoku**
Różanystok 23, 16-200 Dąbrowa Białostocka
REG: 362234134, NIP: 5451815617

**Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 2
w Różanymstoku**
Różanystok 13B, 16-200 Dąbrowa Białostocka
REG. 368208630, NIP 545-18-17-651
tel./fax (85) 712 84 08

Dyrektor

ks. mgr Daniel Kwietniewski

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

OBOWIĄZUJĄCE W:

SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1 W RÓŻANYMSTOKU

BRANŻOWEJ SZKOLE I STOPNIA W RÓŻANYMSTOKU

WCHODZĄCYCH W SKŁAD:

**SALEZJAŃSKIEGO OŚRODKA WYCHOWAWCZEGO IMIENIA ŚW. JANA
BOSKO W RÓŻANYMSTOKU**

ORAZ

SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 W RÓŻANYMSTOKU

BRANŻOWEJ SZKOLE I STOPNIA W RÓŻANYMSTOKU

WCHODZĄCYCH W SKŁAD:

**MŁODZIEŻOWEGO OŚRODKA SOCJOTERAPII IMIENIA ŚW. JÓZEFA
W RÓŻANYMSTOKU**

Różanystok dnia 14 sierpnia 2024 r.

„Pozwólcie dzieciom przychodzić do Mnie, nie przeszkadzajcie im; do takich bowiem należy królestwo Boże” (Mk 10,13)

Godność każdego człowieka, a szczególnie dziecka, objawiona w Ewangelii i strzeżona przez prawo kościelne i państwowe, stanowi źródło i gwarancję bezpieczeństwa każdego ucznia przebywającego w szkołach wchodzących w skład Salezjańskiego Ośrodka Wychowawczego imienia Św. Jana Bosko w Różnymstoku oraz Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii Imienia Św. Józefa w Różnymstoku.

Działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie, w duchu chrześcijańskiej odpowiedzialności i miłości bliźniego, jest dla nas szczególnym priorytetem. Wszyscy pracownicy naszej szkoły są świadomi, że dzieci są pełnoprawnymi członkami społeczeństwa, z należnymi prawami i przysługującą im godnością. Dla wychowawców fundamentalne jest przesłanie Jezusa o ogromnej wartości przyjmowania wszystkich najmniejszych w Jego Imię. Jezus wskazuje dzieci jako wzór do naśladowania. Ich prostota i niewinność to przykład dla każdego ucznia Chrystusa (por. Łk 9,46-50).

Przyjmujemy moralną i prawną odpowiedzialność za ochronę wszystkich naszych uczniów i promowanie ich dobra. Pragniemy zapewnić im bezpieczne i przyjazne środowisko, w którym będą czuć się szanowani i doceniani w swoich działaniach. Opieka nad dziećmi i młodzieżą obejmuje troskę o ich integralny i pełny rozwój, dobro duchowe, intelektualne, psychiczne i fizyczne. Zgodnie z zasadami etyki i moralności chrześcijańskiej niedopuszczalne jest stosowanie przez członków personelu szkoły wobec ucznia przemocy, agresji, dyskryminacji i nietolerancji w jakiegokolwiek formie. Chcemy zapobiegać krzywdzie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Zachęca nas do tego Ewangelia, która ukazuje godność każdego człowieka jako kochanego przez Boga dziecka Bożego.

Niniejszy dokument określa normy i zasady sprzyjające budowaniu środowiska bezpiecznego i przyjaznego uczniom. Pozwala on na monitorowanie i eliminowanie wszelkich zagrożeń, które zakłócałyby ich dobrostan duchowy, psychiczny i fizyczny. Bezpieczeństwo i ochrona przed wszelkimi formami przemocy, a zwłaszcza naruszania intymności i nietykalności cielesnej, są szczególnymi przedmiotami troski wszystkich pracowników szkoły. Opisane w dokumencie standardy ochrony uczniów opierają się na aktualnym ustawodawstwie prawa państwowego. Uwzględniają również normy i przepisy prawa kościelnego.

Mamy świadomość, że wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za ochronę i wsparcie dzieci i młodzieży oraz za niezwłoczne podejmowanie działań w przypadku wszelkich podejrzeń lub ujawnienia okoliczności, które mogą wskazywać, że zagraża im bądź dzieje się krzywda. Pragniemy, by osoby szczególnie podatne na zranienie były chronione przed ewentualną krzywdą. Pragniemy realizować misję budowania kultury, która nie krzywdzi, a wspiera, nie rani, lecz uzdrawia. Pragniemy te cele realizować

m.in. przez edukację wszystkich pracowników oraz innych osób mających kontakt z dziećmi i młodzieżą w naszej szkole, aby umieli dostrzegać niepokojące sygnały i potrafili adekwatnie na nie reagować.

Niniejszy dokument „Standardy ochrony uczniów w szkołach wchodzących w skład Salezjańskiego Ośrodka Wychowawczego imienia Św. Jana Bosko w Różanymstoku oraz Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii Imienia Św. Józefa w Różanymstoku (zwany dalej standardami) stanowi realizację obowiązku prawnego dotyczącego wprowadzenia standardów ochrony małoletnich wynikającego z Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. 2024 poz. 560).

Niniejsze standardy są komplementarne ze Standardami ochrony małoletnich obowiązujące w ośrodkach w skład których wchodzi szkoła. Osoby zobowiązane do zapoznania się i stosowania niniejszych standardów zobowiązane są do zapoznania się i stosowania standardów ośrodka w skład którego wchodzi dana szkoła.

Ilekcio w niniejszych Standardach jest mowa o rodzicach/opiekunach prawnych oraz o kontakcie z nimi a także współpracy, spotkaniach, konsultacjach itp. – standardy obowiązują w takim zakresie w jakim jest to możliwe i zasadne w realiach Salezjańskich szkół i placówek oświatowych w Różanymstoku.

Podstawy prawne standardów ochrony uczniów:

- 1) Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.;
- 2) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.;
- 3) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- 4) Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw;
- 5) Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich;
- 6) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- 7) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny;
- 8) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego;
- 9) Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny;
- 10) Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego.

Objaśnienie terminów używanych w dokumencie

- 1) **dzieci** – osoby, które nie ukończyły 18 lat uczniowie lub wychowankowie Salezjańskich szkół i placówek oświatowych w Różanymstoku.
- 2) **uczniowie** – rozumie się przez to także wychowanka ośrodka;

- 3) **placówce** - rozumie się przez to odpowiednio szkołę lub ośrodek;
- 4) **ośrodka – rozumie się przez to odpowiednio**: Salezjański Ośrodek Wychowawczy im. Św. Jana Bosko w Różanymstoku; Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii im. Św. Józefa w Różanymstoku;
- 5) **szkole** – Szkołę Podstawową nr 1 w Różanymstoku, Szkołę Podstawową nr 2 w Różanymstoku, Branżowe Szkoły I Stopnia – wchodzące w skład ośrodków;
- 6) **wychowanek** – rozumie się przez to także ucznia szkoły;
- 7) **uczeń** – rozumie się przez to także wychowanek ośrodka;
- 8) **wychowawca** – oznacza także nauczyciela szkoły;
- 9) **nauczycielu** – oznacza to także odpowiednio wychowawcę ośrodka;
- 10) **psychologu** – rozumie się przez to odpowiednio pedagoga;
- 11) **rodzice** – rodzice uczniów szkoły. Należy przez to rozumieć także prawnych opiekunów uczniów oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad uczniami.
- 12) **pracownicy szkoły, personel szkoły** – wszyscy pracownicy pedagogiczni i niepedagogiczni szkoły. Zapisy kierowane do pracowników szkoły odnoszą się również do innych osób wykonujących w szkole działalność związaną z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi na innej podstawie niż umowa o pracę, np. na podstawie umowy cywilnoprawnej lub porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontariackich. Uwzględnia się zatem także m.in. wolontariuszy i praktykantów.
- 13) **dyrektor** – dyrektor szkoły, „organ zarządzający jednostką systemu oświaty” w rozumieniu art. 22b ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu przestępczości na tle seksualnym i ochronie małoletnich;
- 14) **pracownik, personel lub członek personelu** – osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, a także wolontariusz, praktykant i stażysta.
- 15) **zespół wychowawczy** – stanowi dyrekcja placówki oraz wszyscy pracownicy pedagogiczni placówki (wychowawcy, pedagodzy i psychologowie) zatrudnieni w placówce.
- 16) **dziecko** – każda osoba, która nie ukończyła 18. roku życia lub jest wychowankiem placówki. Niniejsza Polityka ochrony dzieci dotyczy także pełnoletnich wychowanków/uczniów. Za każdym razem, gdy w dokumencie pojawia się określenie „dziecko”, oznacza ono również pełnoletniego wychowanka/ucznia placówki.
- 17) **opiekun dziecka** – osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy. W przypadku dzieci posiadających status uchodźcy za opiekuna dziecka uważa się również opiekuna tymczasowego w zakresie opisanym w ustawie. Ilekroć w dokumencie mowa o rodzicu, należy przez to rozumieć również opiekuna prawnego.
- 18) **organ prowadzący** – osoba prawna sprawująca nadzór nad niepedagogiczną działalnością placówki – Towarzystwo Salezjańskie Inspektoriat (Prowincja) św. Stanisława Kostki w Warszawie

- 19) **zgoda rodzica dziecka** – zgoda co najmniej jednego z rodziców dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
- 20) **krzywdzenie dziecka** – popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym członka personelu placówki, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie. Wyróżnia się 5 podstawowych form krzywdzenia:
- a) **przemoc fizyczna** wobec dziecka to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko, lub której dziecko ufa bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.
 - b) **przemoc psychiczna** wobec dziecka to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a dorosłym, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in. niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy dorosłym a dzieckiem.
 - c) **wykorzystywanie seksualne dziecka** to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Wykorzystanie seksualne może przyjąć również formę wyzyskiwania seksualnego, czyli jakiegokolwiek faktycznego lub usiłowanego nadużycia pozycji podatności na zagrożenia, prze-wagi sił, lub zaufania, w celach seksualnych, w tym, ale nie wyłącznie, czerpanie zysków finansowych, społecznych lub politycznych z seksualnego wykorzystywania innej osoby;
 - d) **zaniedbywanie dziecka** to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.
 - e) **przemoc rówieśnicza (agresja rówieśnicza, *bullying*)** występuje, gdy dziecko doświadcza różnych form przemocy ze strony rówieśników, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych (Internetu i

urządzeń mobilnych). Ma miejsce wtedy, gdy działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie), relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie), fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie), materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów), wykorzystanie seksualne (np. dotykanie intymnych części ciała lub zmuszanie do stosunku płciowego lub innych czynności seksualnych przez rówieśnika), przemoc uwarunkowaną normami i stereotypami związanymi z płcią.

- 21 osoba odpowiedzialna za Internet** – wyznaczony przez kierownictwo placówki członek personelu sprawujący nadzór nad korzystaniem z Internetu przez dzieci na terenie placówki oraz nad ich bezpieczeństwem w Internecie.
- 22 osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci** – wyznaczony przez dyrektora członek personelu sprawujący nadzór nad realizacją standardów.
- 23 osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń** – członek lub kilku członków personelu cieszących się zaufaniem dzieci wyznaczony przez dyrektora placówki odpowiedzialny za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających dziecku (osoba pierwszego kontaktu). W przypadku nieobecności inna osoba wskazana do zastępstwa na tym stanowisku.
- 24 osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji** – dyrektor lub członek personelu wyznaczony przez dyrektora, odpowiedzialny za podejmowanie interwencji wewnątrz placówki i przed właściwymi organami lub instytucjami, jest to zarazem **osoba udzielająca wsparcia dziecku** czyli osoba odpowiedzialna za opracowanie planu pomocy dziecku i monitorowanie jego realizacji.
- 25 rejestr interwencji** – dokumentacja zawierająca rejestr ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru dziecka, uwzględniający informacje o zgłoszeniu ze wskazaniem osoby zgłaszającej, osoby podejrzewanej o krzywdzenie (opiekun, członek personelu, inne dziecko, inna osoba), rodzaju podjętej interwencji (zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa, wnioski o wgląd w sytuację rodziny, wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”), daty interwencji oraz dokumenty wytworzone podczas interwencji (m.in. notatki służbowe, karty interwencji, kopie zawiadomień/wniosków wysyłanych do właściwych służb).
- 26 dane osobowe dziecka** – wszelkie informacje umożliwiające jego identyfikację.

OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ STANDARÓW

Obszar odpowiedzialności	Imię i nazwisko/funkcja	Dane kontaktowe
Wdrażanie standardów	r.pr. Grzegorz Zarychta	693763332
Bezpieczne korzystanie z internetu	Informatyk szkoły/ośrodka	515303528
Przyjmowanie zgłoszeń	Osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły/ośrodka Pedagog szkolny Psycholog ośrodka Każdy członek personelu obdarzony przez ucznia zaufaniem	Pani Marzena Milczarek (MOS) Pani Beta Ignatowicz (SOW)
Prowadzenie interwencji	Osoba wyznaczona przez dyrektora	
Koordynowanie pomocy uczniowi	Dyrektor szkoły	
Delegat organu prowadzącego do spraw ochrony małoletnich	Ks. Sławomir Łubian	608543343

Każda osoba dorosła dopuszczona do działalności z uczniami w szkole (czyli pracownik, praktykant, wolontariusz itp.) jest odpowiedzialna za realizację standardów ochrony uczniów, udzielenie pomocy uczniowi i zainicjowanie interwencji w przypadku zgłoszenia, wykrycia bądź podejrzenia krzywdzenia ucznia. W zależności od pełnionej funkcji poszczególni pracownicy realizują konkretne zadania mające na celu tworzenie bezpiecznej szkoły.

Dyrektor szkoły:

- 1) dba o tworzenie bezpiecznego środowiska w szkole i przestrzeganie standardów ochrony uczniów;
- 2) wyznacza osoby odpowiedzialne za wdrożenie oraz realizację standardów ochrony uczniów;
- 3) kontroluje przebieg działań prowadzonych w szkole;
- 4) przyjmuje zgłoszenie o możliwości popełnienia przestępstwa i wspólnie z pedagogiem lub psychologiem oraz radcą prawnym weryfikuje zgłoszenia;
- 5) zawiadamia policję lub prokuraturę o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka;
- 6) w przypadku podejrzenia przemocy domowej we współpracy z pedagogiem lub psychologiem oraz radcą prawnym wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”;
- 7) zawiadamia sąd opiekuńczy, występuje z wnioskiem o wgląd w sytuację rodzinną dziecka;
- 8) informuje odpowiedni ośrodek pomocy społecznej o sytuacji ucznia;
- 9) monitoruje działania organów państwowych w danej sprawie.

Osoba odpowiedzialna za standardy ochrony uczniów:

- 1) dba o udostępnienie standardów w szkole i na stronie internetowej szkoły;
- 2) przygotowuje personel szkoły do stosowania standardów przed przystąpieniem do pracy albo po dokonaniu zmian w standardach;
- 3) prowadzi ewidencję członków personelu szkoły, którzy zapoznali się ze standardami przed przystąpieniem do pracy albo po dokonaniu zmian w standardach;
- 4) dokonuje przeglądu, aktualizacji i ewaluacji standardów w porozumieniu i współpracy z dyrektorem, personelem szkoły, uczniami i ich rodzicami;
- 5) we współpracy z pedagogiem i psychologiem koordynuje działania profilaktyczne, szkolenia i warsztaty w zakresie tworzenia bezpiecznego środowiska i ochrony uczniów przed krzywdzeniem.

Osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo w Internecie:

- 1) dba o zabezpieczenie infrastruktury informatycznej w szkole zgodnie z zasadami opisanymi standardach;
- 2) opracowuje regulaminy dotyczące bezpiecznego korzystania z sieci informatycznych (m.in. regulamin pracowni komputerowej, dostępu do sieci wi-fi), a także dba o zapoznanie z nimi pracowników szkoły, uczniów i rodziców;
- 3) we współpracy z pedagogiem i psychologiem inicjuje działania profilaktyczne i edukacyjne z uczniami, rodzicami i pracownikami szkoły w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych;
- 4) uczestniczy w interwencji w przypadku wykrycia kontaktu uczniów ze szkodliwymi treściami w sieci udostępnianej w szkole; przeprowadza analizę przyczyn zdarzenia i czynników ryzyka, a także podejmuje odpowiednie kroki zabezpieczające.

Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń (czyli pedagog, psycholog szkolny i inna wyznaczona osoba zaufania) lub inny pracownik szkoły, który otrzyma zgłoszenie lub podejrzewa krzywdzenie ucznia:

- 1) przyjmuje zgłoszenia o podejrzeniu krzywdzenia ucznia;
- 2) przyjmuje zgłoszenia o łamaniu zasad – niewłaściwym zachowaniu osób dorosłych bądź uczniów;
- 3) w sytuacji podejrzenia przemocy wobec ucznia udziela mu bezpośredniej pomocy, podejmując działania chroniące go przed dalszym krzywdzeniem;
- 4) przekazuje zgłoszenie bezpośrednio dyrektorowi szkoły;
- 5) w przypadku przemocy rówieśniczej informuje wychowawcę klasy (wychowawców klas) uczniów zaangażowanych w zdarzenie;
- 6) gdy bezpośrednio zagrożone jest zdrowie lub życie ucznia – niezwłocznie informuje policję.

Pedagog szkolny:

- 1) inicjuje i koordynuje interwencję mającą na celu wyjaśnienie sytuacji i udzielenie wsparcia uczniowi,
- 2) współpracuje z dyrektorem przy dokonywaniu zgłoszeń do organów zewnętrznych (wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”, zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, zawiadomienie sądu opiekuńczego, współpracuje z zespołem interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie; w razie potrzeby wnioskuję u dyrektora o udział innego pracownika szkoły (np. wychowawcy) w spotkaniach zespołu,
- 3) w przypadku przemocy rówieśniczej podejmuje interwencję również wobec sprawcy przemocy, współpracując z psychologiem i wychowawcą w celu zastosowania odpowiednich środków wychowawczych;
- 4) we współpracy z psychologiem koordynuje na terenie szkoły wsparcie ucznia, który doświadczył krzywdzenia, a także jego rodziny.

Psycholog ośrodka:

- 1) uczestniczy w procesie wsparcia ucznia i jego rodziny;
- 2) przeprowadza diagnozę wstępną,
- 3) oferuje wsparcie psychologiczne osobie pokrzywdzonej i jej rodzinie,
- 4) analizuje czynniki ryzyka krzywdzenia ucznia i podejmuje działania profilaktyczne,
- 5) monitoruje wsparcie udzielane uczniowi i – w zależności od potrzeb – modyfikuje plan wsparcia,
- 6) w razie potrzeby kieruje ucznia i/lub jego rodziców do odpowiednich instytucji,
- 7) współpracuje ze specjalistami z poradni specjalistycznych, w których uczeń może uzyskać pomoc i wsparcie,
- 8) prowadzi dokumentację dotyczącą udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Delegat organu prowadzącego ds. ochrony dzieci i młodzieży:

- 1) w przypadku otrzymania zgłoszenia o krzywdzie wyrządzonej uczniowi inicjuje interwencję, podejmując działania we współpracy ze szkołą, w razie potrzeby dokonuje zgłoszenia podejrzenia popełnienia przestępstwa właściwym organom państwowym, przekazuje wiadomość odpowiednim przełożonym kościelnym;
- 2) w przypadku postępowania kanonicznego może zostać wyznaczony przez odpowiedniego przełożonego do prowadzenia dochodzenia wstępnego;
- 3) jest informowany przez dyrektora szkoły o każdym przypadku krzywdzenia ucznia ze strony członka personelu szkoły.

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI POMIĘDZY PERSONELEM SZKOŁY A UCZNIAMI

1. W szkole zostały wprowadzone jasne zasady zachowania się osób dorosłych wobec uczniów. W myśl słów Jezusa: „Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili” (Mt 25,40b), bezpieczeństwo ucznia w relacjach z osobami dorosłymi jest dla szkoły priorytetem. Poniższe zasady obowiązują wszystkich pracowników, współpracowników, stażystów i wolontariuszy, członków organizacji współpracujących ze szkołą, a także każdą dorosłą osobę mającą kontakt z uczniami (małoletnimi i dorosłymi) oraz innymi dziećmi znajdującymi się pod opieką szkoły, jeśli kontakt ten odbywa się za zgodą szkoły i/lub na jej terenie.

2. W kontaktach z uczniami w szkole zachowujemy podstawowe zasady w relacjach dorosły – uczeń poprzez:

- poszanowanie nietykalności cielesnej;
- równe traktowanie wszystkich uczniów;
- poszanowanie prawa do prywatności (np. w przebieralniach, łazienkach, toaletach) przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa;
- dostosowanie sposobu wchodzenia w relacje z uczniami do ich wieku;
- szybko reagujemy na sytuacje niejednoznaczne, które mogłyby zostać zinterpretowane jako nieodpowiednie zachowanie (np. przypadkowy kontakt fizyczny z uczniem, który mógłby zostać potraktowany jako naruszenie nietykalności cielesnej) i je wyjaśniamy. W zależności od sytuacji sporządzana jest notatka służbowa lub/oraz poinformowany zostaje o tym fakcie inny pracownik szkoły.

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI POMIĘDZY UCZNIAMI

1. Szkoła jest miejscem zapewniającym bezpieczeństwo wszystkim uczniom, także w grupie rówieśniczej. Kierując się wartościami opisanymi w preambule, personel stara się przekazać uczniom postawę szacunku wobec każdego człowieka, aby w relacjach międzyludzkich bliska im była ewangeliczna zasada: „Wszystko więc, co chcielibyście, żeby wam ludzie czynili, i wy im czyńcie” (Mt 7,12a).

3. Zasady bezpiecznych relacji między uczniami poznali wszyscy pracownicy szkoły, dzięki czemu mogą oni umiejętnie i adekwatnie do zaistniałej sytuacji reagować na każde niewłaściwe zachowanie czy przemoc.

4. Zasady zostały zaprezentowane i udostępnione uczniom. Uczniowie powinni przestrzegać zasad w szkole i poza nią, w kontakcie bezpośrednim i wirtualnym.

DZIECI ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI W TYM DZIECI NIEPEŁNOSPRAWNE

1. Nadrzędną zasadą jest dbałość o dobro każdego ucznia, ponieważ każdy ma swoje indywidualne potrzeby i zasoby. Intencją wszystkich pracowników szkoły jest zapobieganie wykluczeniu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami. Uczniowie ci są otoczeni szczególną opieką i mogą liczyć na wsparcie oraz zrozumienie ze strony społeczności szkolnej.

2. Dlatego między innymi:

- 1) eliminowane są bariery utrudniające uczniom samodzielne funkcjonowanie i ekspresję, w tym bariery informacyjno-komunikacyjne, architektoniczne czy cyfrowe;
- 2) poszukiwane są metody pracy oparte na dowodach naukowych, adekwatne do rozpoznanych indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów;
- 3) w rozwój uczniów angażowane są środowiska rodzinne.

3. Każda pomoc świadczona uczniowi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi uwzględnia najlepszy jego interes i jest zgodna z obowiązującymi przepisami prawa (w sposób szczególny wynika z Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe oraz z Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach). Zadaniem pracowników jest identyfikowanie sytuacji, w tym specjalnych potrzeb ucznia, aby umożliwić realizację zadań, których jest on adresatem. Uwzględnione zostają także informacje dotyczące ucznia udostępnione przez rodziców. Prowadzone są działania eliminujące wszelkie formy ośmieszania, dyskryminacji, poniżania, zastraszania, oczerniania, wykluczania lub jakiegokolwiek inne formy przemocy psychicznej, fizycznej lub seksualnej wobec uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

4. W relacjach pracowników z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy rozpoznawać indywidualne potrzeby ucznia (w uzasadnionym zakresie) oraz specyfikę jego funkcjonowania, w szczególności:

- funkcjonowanie poznawcze, emocjonalne i społeczne ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki niepełnosprawności ucznia;
- warunki i sposoby niezbędne do zaspokojenia podstawowych potrzeb ucznia (fizjologicznych, sensorycznych, psychofizycznych, w tym potrzeby bezpieczeństwa itp.) oraz konsekwencje ich deprivacji;

- sposoby regulacji emocji przez ucznia;
- sposób reagowania na bliskość fizyczną innych osób;
- sposób komunikowania się ucznia (język, specyficzne narzędzia oraz ich rodzaj);
- inne czynniki istotne dla ucznia.

5. Niedopuszczalnym zachowaniem personelu jest:

- omawianie w obecności osób nieupoważnionych sytuacji ucznia, w tym jego sytuacji rodzinnej, zdrowotnej itp.; deprecjonujące porównania z innymi;
- celowe prowokowanie u ucznia wystąpienia lub eskalacji zachowań trudnych czy niepożądanych;
- wyręczanie lub bezpośrednie nadzorowanie ucznia ponad niezbędny poziom, m.in. podczas realizacji czynności samoobsługowych i higienicznych;
- lekceważenie lub powierzchowne, nieuważne traktowanie zgłaszanej przez ucznia potrzeby wsparcia i pomocy;
- bierna postawa w zakresie troski o rozwój i zabezpieczenia ucznia w sytuacji zagrożenia jego dobrostanu.

PODSTAWOWE ZASADY INTERWENCJI

1. Interwencja, o której mowa w tym rozdziale, służy ujawnieniu krzywdzenia i zatrzymaniu go, a także zapewnieniu bezpieczeństwa oraz wypracowaniu indywidualnej ścieżki pomocy uczniowi.
2. Interwencja może dotyczyć krzywdy wyrządzonej uczniowi na terenie szkoły lub poza nią w ramach działalności związanej z funkcjonowaniem szkoły (np. w czasie wycieczek szkolnych) bądź dziejącej się w innym miejscu i niezwiązanej ze szkołą. Interwencja może dotyczyć przemocy zadawanej przez pracownika szkoły, opiekunów dzieci, inne osoby dorosłe bądź rówieśnika/rówieśników (niekoniecznie będących uczniami tej samej szkoły).
3. Informacja o krzywdzie może pochodzić od samego krzywdzonego ucznia, jego rodziców lub innych osób posiadających wiedzę o krzywdzie. Przemoc może zostać wykryta również poprzez obserwację symptomów krzywdzenia. Personel szkoły reaguje na wszelkie zgłoszenia i oznaki mogące wskazywać na to, że uczeń doświadcza jakiegokolwiek formy krzywdzenia.
4. Każdy pracownik ma obowiązek przyjęcia zgłoszenia o podejrzeniu krzywdzenia ucznia w przypadku, gdy zgłosi się do niego osoba doświadczająca przemocy bądź inna osoba będąca tego świadkiem.
5. W trakcie rozmowy z osobą zgłaszającą stosuje się wytyczne zawarte w **Załączniku**. Osoba przyjmująca zgłoszenie odpowiada za podjęcie właściwych działań zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi i procedurami przyjętymi

w szkole. Nie rozstrzyga, czy podejrzenia lub oskarżenia są zasadne, lecz zgłasza informację zgodnie z niniejszą procedurą.

6. Powzięcie podejrzenia, że uczeń doświadcza przemocy, lub przyjęcie zgłoszenia o krzywdzie (od ucznia, jego rodzica lub innej osoby będącej świadkiem) zobowiązuje osobę przyjmującą informację do sporządzenia notatki służbowej i przekazania jej dyrektorowi.
7. Personel szkoły reaguje również – w sposób dostosowany do każdej sytuacji – na wszelkie zachowania sprzeczne z kodeksami zachowań obowiązującymi w szkole (**Załączniki**), które niekoniecznie muszą być już formą krzywdzenia ucznia, lecz stanowią przekroczenie przyjętych zasad. Każdy pracownik szkoły dostrzegający niewłaściwe zachowanie ze strony innego dorosłego powinien zareagować, by chronić uczniów przed krzywdzeniem. Zakres interwencji świadka zdarzenia zależy od uchybienia. W przypadku mniej poważnych (niemających znamion krzywdzenia ucznia) i jednorazowych sytuacji wystarczy zwrócenie uwagi. Jeśli uchybienie jest poważne lub się powtarza, należy je niezwłocznie zgłosić osobie odpowiedzialnej za prowadzenie interwencji bądź bezpośrednio dyrektorowi, który powinien podjąć działania zgodnie z obowiązującymi przepisami.
8. O doświadczonej przez ucznia krzywdzie oraz obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji (prokuratura, policja, sąd rodzinno-opiekuńczy lub najbliższy ośrodek pomocy społecznej) zostają poinformowani jego rodzice lub w przypadku podejrzenia przemocy domowej rodzic niekrzywdzący. Jeżeli poinformowanie rodzica jest sprzeczne z dobrem ucznia lub niemożliwe, albo poważnie utrudnione bądź nie przyniesie oczekiwanego efektu odstępuje się od tego.
9. Dyrektor szkoły we współpracy z osobą odpowiedzialną za prowadzenie interwencji w zależności od sytuacji: składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury/policji, wysyła wniosek o wgląd w sytuację rodziny do wydziału rodzinnego i nieletnich sądu rejonowego, kontaktuje się z ośrodkiem pomocy społecznej lub wszczyna procedurę „Niebieskie Karty” zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
10. W przypadku, gdy krzywdzenia ucznia dopuściła się osoba duchowna lub konsekrowana, dokonuje się również zgłoszenia delegatowi organu prowadzącego do spraw ochrony małoletnich.
11. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi **Załącznik**.
12. Każdą osobę, która w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych zapoznała się z informacją o krzywdzeniu ucznia, obowiązuje zachowanie

poufności, czyli nieudostępnianie informacji osobom oraz podmiotom nieuprawnionym, nie-zaangażowanym w interwencję i wsparcie ucznia.

13. Szczegółowe zasady dotyczące interwencji w przypadku zgłoszenia wykorzystywania seksualnego ucznia znajdują się w **Załączniku**.

INTERWENCJA W PRZYPADKU ZAGROŻENIA ZDROWIA LUB ŻYCIA UCZNIA

1. W sytuacji podejrzenia, że życie ucznia jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu, należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (policję, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112.
2. Zasadniczo służby informuje dyrektor szkoły lub osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji.
3. Natomiast w sytuacji pilnej, która wymaga natychmiastowego działania i nie jest możliwe przeprowadzenie w szkole zwyczajnej procedury, czyni to pracownik, który powziął informację o zagrożeniu.
4. Po dokonaniu zgłoszenia sporządza on notatkę służbową i przekazuje ją dyrektorowi.
5. Przejmuje on odpowiedzialność za dalszy tok interwencji zgodnie z procedurami opisanymi w standardach.

KRZYWDZENIE PRZEZ PRACOWNIKA SZKOŁY LUB INNĄ OSOBĘ DOROSŁĄ

1. Gdy osobą podejrzaną o krzywdzenie ucznia jest pracownik szkoły lub inna osoba dorosła niebędąca rodzicem ucznia, osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji lub dyrektor szkoły przeprowadza rozmowy: z uczniem (zależnie od okoliczności również w obecności psychologa), innymi osobami, które mogą mieć wiedzę o zdarzeniu, z rodzicami ucznia, a także – zależnie od okoliczności, jeśli nie będzie to miało negatywnego wpływu na przebieg interwencji – z osobą podejrzaną o krzywdzenie dziecka.
2. Podczas rozmów próbuje się ustalić przebieg zdarzenia oraz jego wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne ucznia.
3. Jeżeli przypuszcza się, że wobec ucznia popełniono przestępstwo, dyrektor szkoły zawiadamia o tym fakcie jednostkę policji lub prokuraturę właściwą dla miejsca, gdzie się znajduje szkoła.
4. Jeśli zgłoszenie dotyczy podejrzenia krzywdzenia ze strony pracownika szkoły, podejmuje się środki dyscyplinarne zgodne z obowiązującym prawem.
5. Do czasu wyjaśnienia sprawy pracownik podejrzany o krzywdzenie ucznia będące czynem zabronionym w rozumieniu prawa polskiego zostaje odsunięty od wszelkich form kontaktu nie tylko z pokrzywdzonym uczniem, ale także z pozostałymi uczniami.
6. W innych sytuacjach dyrektor podejmuje działania dyscyplinarne zgodnie z przepisami prawa i zasadami obowiązującymi w szkole.

7. Jeśli oskarżenia o krzywdzenie ucznia okażą się bezpodstawne, pracownik szkoły zostanie niezwłocznie przywrócony do pełnienia swoich dotychczasowych obowiązków. W takim wypadku przedsięwzięte zostaną przez dyrektora wszelkie środki, aby zaistniała sytuacja nie odbiła się negatywnie na sytuacji pracownika, pod adresem którego skierowane zostały bezpodstawne zarzuty. Gdyby podejrzenie popełnienia przestępstwa i odsunięcie od pełnienia obowiązków dotyczyło dyrektora, wówczas przywrócenie mu dobrego imienia należy do organu prowadzącego szkołę.
8. Jeżeli pracownik szkoły dopuścił się wobec dziecka innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa, osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji (lub dyrektor) powinna zbadać wszystkie okoliczności zdarzenia. Należy wysłuchać ucznia, osobę podejrzewaną o krzywdzenie oraz ewentualnych innych świadków tej sytuacji. W zależności od ustaleń dyrektor powinien powziąć odpowiednie środki zaradcze, np. upomnienie słowne, karę dyscyplinarną, z rozwiązaniem stosunku pracy włącznie.
9. Jeżeli osoba, która dopuściła się krzywdzenia, nie jest bezpośrednio zatrudniona przez szkołę, lecz przez podmiot trzeci, wówczas należy wydać tej osobie zakaz wstępu na teren szkoły, a w razie potrzeby rozwiązać umowę z instytucją współpracującą.

KRZYWDZENIE PRZEZ RODZICA UCZNIĄ

1. Gdy podejrzewa się krzywdzenie ucznia przez rodzica lub ktoś dokonał zgłoszenia takowego krzywdzenia, osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji przeprowadza rozmowę z dzieckiem (zależnie od okoliczności również w obecności psychologa). Następnie rozmawia z innymi osobami mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i sytuacji rodzinnej dziecka. Należy spróbować ustalić fakty oraz ich wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne ucznia.
2. Jeśli wyrządzona krzywda jest przestępstwem, dyrektor we współpracy z osobą odpowiedzialną za prowadzenie interwencji sporządza zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej ze względu na miejsce zamieszkania ucznia jednostki policji lub prokuratury.
3. W przypadku, gdy uczeń doznaje ze strony rodziców lub innych domowników krzywdzenia niebędącego przestępstwem:
 - a) gdy krzywda jest przemocą domową, należy wszcząć procedurę „Niebieskie Karty” poprzez sporządzenie i przesłanie formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego właściwego ze względu na zamieszkanie ucznia. W przypadku, gdy uczeń doznaje przemocy ze strony innego małoletniego członka rodziny (rodzeństwo, dalsza rodzina), można wszcząć procedurę „Niebieskie Karty” w stosunku do rodzica, który nie reaguje na krzywdzenie dziecka;

- b) gdy zachowanie nie stanowi przemocy domowej, a małoletni uczeń doświadcza np. zaniedbania lub relacje w rodzinie są w inny sposób nieprawidłowe (np. rodzice są niewydolni wychowawczo), należy wystąpić do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka o wgląd w sytuację rodziny.
- 4. W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia ucznia niezwłocznie powiadomiona zostaje jednostka policji właściwa dla jego miejsca zamieszkania.

KRZYWDZENIE RÓWIEŚNICZE

1. Jeśli podejrzanym o krzywdzenie ucznia jest inny uczeń szkoły, osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji przeprowadza rozmowę z uczniem krzywdzonym, a także oddzielnie z uczniem podejrzanym o krzywdzenie. Rozmawia również z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. Rozmowy mają na celu ustalenie przebiegu zdarzenia, a także jego wpływu na zdrowie fizyczne i psychiczne ucznia krzywdzonego.
2. Jeśli na skutek rozmów dojdzie do potwierdzenia faktu stosowania przemocy rówieśniczej zostaje opracowany plan naprawczy, którego celem jest zmiana niepożądanych zachowań.
3. Jeśli w trakcie prowadzonych rozmów okaże się, że uczeń podejrzanym o krzywdzenie innego ucznia sam jest krzywdzony (np. przez rodziców, innych dorosłych bądź inne dzieci), należy wszcząć procedurę interwencji i wsparcia również wobec niego.
4. Gdy dziecko krzywdzące nie jest uczniem tej samej szkoły, należy porozmawiać z dzieckiem doświadczającym przemocy, innymi osobami mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu, celem ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie fizyczne i psychiczne ucznia. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji przekazuje informacje o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia oraz o sposobach reakcji szkoły na zdarzenie (np. poinformowanie sądu rodzinnego oraz szkoły, do której uczęszcza krzywdzący uczeń).
5. Jeżeli podejrzanym o krzywdzenie jest osoba w wieku do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn zabroniony, należy ponadto poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję (wydział ds. nieletnich) poprzez złożenie pisemnego zawiadomienia.
6. Jeżeli podejrzanym o krzywdzenie jest osoba powyżej 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn zabroniony, wówczas należy poinformować właściwą miejscowo jednostkę policji lub prokuratury poprzez złożenie pisemnego zawiadomienia.

PLAN WSPARCIA

1. W celu zapewnienia pomocy uczniowi/wychowankowi krzywdzonemu opracowuje się indywidualny plan wsparcia. Należy w nim zawrzeć m.in. sposoby odizolowania go od osób podejrzanym o krzywdzenie oraz propozycję pomocy, jaka jest możliwa do uzyskania na terenie szkoły.

2. Plan wsparcia jest opracowywany jest w zależności od potrzeb wraz z pedagogiem, psychologiem, wychowawcą a także radcą prawnym ośrodka lub innymi specjalistami.

3. Omawia się go także z uczniem i w miarę możliwości uwzględnia jego zdanie.

4. Przy udzielaniu wsparcia uczniowi/wychowankowi krzywdzonemu należy przede wszystkim zwrócić uwagę na:

- zmniejszanie lęku, budowanie poczucia bezpieczeństwa i zaufania ucznia po-przez objęcie go stałą opieką, okazanie troski i wzmacnianie dobrych relacji z dorosłymi;
- stworzenie przestrzeni do słuchania ucznia;
- odciążanie z poczucia winy, jeśli ono występuje (może to mieć miejsce np. w przypadkach wykorzystywania seksualnego);
- pozwolenie na odreagowanie trudnych emocji;
- udzielanie wsparcia w nauce, jeśli jest to potrzebne;
- wspieranie ucznia w budowaniu relacji z rówieśnikami;
- podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez szukanie, wzmacnianie i rozwijanie mocnych stron ucznia;
- koordynowanie wszystkich działań ze specjalistami spoza szkoły, którzy obejmują opieką ucznia.

5. Szkoła oferuje również wsparcie rodzicom krzywdzonego ucznia. Obejmuje ono przede wszystkim:

- informowanie o sytuacji ucznia i doznanej krzywdzie;
- przedstawienie planu wsparcia, które uczeń może uzyskać w szkole;
- wskazanie miejsca uzyskania profesjonalnej pomocy dla ucznia poza szkołą;
- zaproponowanie samym rodzicom wsparcia ze strony psychologa bądź wskazanie miejsca profesjonalnej pomocy poza szkołą.

6. W trakcie interwencji oraz podczas przygotowywania planu wsparcia bierze się pod uwagę również sytuację osób, które mogły być świadkami krzywdzenia, szczególnie innych uczniów. Jeżeli jest taka potrzeba – np. w sytuacji przemocy seksualnej wobec ucznia, o której informację mają jego koledzy i koleżanki, ich rodzice i/lub pracownicy szkoły – opracowuje się również plan wsparcia dla poszczególnych grup. Pomoc udzielana świadkom okazywana jest z delikatnością i w sposób wyważony. Nie może w żaden sposób naruszać dobra skrzywdzonego ucznia.

7. W przypadku, gdy wiedza na temat krzywdy jest znana w środowisku szkolnym, rozważa się podjęcie następujących działań:

- umożliwienie indywidualnych spotkań z psychologiem i pedagogiem szkolnym;
- przeprowadzenie cyklu spotkań z uczniami w klasach na temat danej formy przemocy (np. wykorzystywania seksualnego), poinformowanie o działaniach podejmowanych przez szkołę, wskazanie możliwości uzyskania przez nich bliższej pomocy, jeśli takiej poszukiwali;
- wskazanie instytucji zewnętrznych oraz numerów telefonów zaufania, gdzie można uzyskać wsparcie;
- przeprowadzenie spotkania z rodzicami, poinformowanie o stanie wiedzy na temat zdarzenia, sytuacji prawnej i podejmowanych przez szkołę działaniach;

- budowanie poczucia wspólnoty poprzez zapewnienie wsparcia oraz gotowość do spotkania i rozmowy z każdą osobą ze społeczności szkolnej, która by tego potrzebowała;
- w miarę możliwości przedstawienie rezultatów działań podjętych w celu wyjaśnienia sprawy.

8. W przypadku przemocy rówieśniczej szkoła podejmuje działania również wobec ucznia krzywdzącego. Mają one na celu ochronę ucznia doświadczającego przemocy oraz zapobieganie takim zrachowaniom w przyszłości. Jednocześnie szuka się sposobów pomocy uczniowi, jeśli okaże się, że przemoc przez niego stosowana jest wynikiem doświadczanej krzywdy bądź innych problemów, z którymi może się mierzyć. Szkoła – zależnie od okoliczności – może skierować do sądu wnioski o wgląd w sytuację rodzinną.

9. W kontakcie z uczniem krzywdzącym i jego rodzicami zwraca się uwagę przede wszystkim na:

- zebranie informacji i dokładną ocenę zachowania ucznia;
- jednoznaczne określenie zachowania ucznia jako krzywdy wyrządzonej innej osobie;
- przedstawienie działań wychowawczych, jakie będą podjęte wobec ucznia, oraz nałożonych środków dyscyplinujących zgodnych ze statutem szkoły;
- wyznaczenie – najlepiej po wspólnej refleksji z uczniem – działań naprawczych, które powinien on podjąć;
- zbadanie czynników mogących mieć wpływ na wystąpienie przemocy (np. doświadczanie przemocy, zaburzenia nastroju, sytuacja rodzinna) oraz wskazanie rodzicom bądź pełnoletniemu uczniowi możliwości uzyskania specjalistycznego wsparcia w szkole lub poza nią.

KODEKS ZACHOWAŃ DLA OSÓB DOROSŁYCH ZAWIERAJĄCY ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI POMIĘDZY PERSONELEM SZKOŁY A UCZNIAMI

Komunikacja z uczniami

1. Podstawową zasadą w naszej szkole jest równe traktowanie wszystkich uczniów. Szanuj godność każdej osoby, uwzględniaj wyjątkowość i indywidualność każdego ucznia. Dostosuj metody i podejście tak, aby uwzględniały jego potrzeby i sytuację życiową.
2. Zawsze zwracaj się do uczniów z szacunkiem i z cierpliwością. Nie stosuj zwrotów poniżających, niewłaściwych żartów i podtekstów o charakterze seksualnym.
3. Słuchaj uważnie uczniów i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i sytuacji
4. Zapewnij uczniów, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub innej zaufanej osobie oraz mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

5. Gdy podejmujesz decyzje dotyczące ucznia, poinformuj go o tym i przystępnie wyjaśnij zaistniałą sytuację. W miarę możliwości staraj się także uwzględnić jego oczekiwania.
6. Spotkania indywidualne z uczniami odbywają się tylko w sytuacjach o charakterze dydaktyczno-wychowawczym. Powinny one odbywać się w miejscach do tego przeznaczonych i w warunkach zapewniających bezpieczeństwo.
7. Szanuj prawo ucznia do prywatności. Jeśli jest konieczne odstępnie od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnij mu to najszybciej, jak to możliwe.
8. Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących ucznia wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych uczniów. Chodzi o wizerunek ucznia, informacje o sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej ucznia.
9. Nie zawstydzaj, nie upokarzaj, nie lekceważ i nie obrażaj ucznia.
10. Nie zachowuj się w obecności uczniów w sposób niestosowny. Używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, wyrażen o podtekście seksualnym oraz czynienie obraźliwych uwag jest w naszej szkole/placówce niedopuszczalne.
11. Doceniaj i szanuj wkład uczniów w podejmowane przez nich działania, aktywnie ich angażuj i traktuj równo bez względu na ich płeć, zdolności i inne indywidualne cechy.
12. Pamiętaj, że indywidualne podejście nie może oznaczać faworyzowania wybranego ucznia.
13. Unikaj podejmowania działań mogących prowadzić do stworzenia więzi emocjonalnej niewłaściwej dla relacji nauczyciel – uczeń, np. zwierzenia się uczniowi z osobistych problemów czy rozmów typowych dla relacji przyjacielskiej.
14. Nie utrwalaj wizerunku ucznia (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych.
15. Nie naruszaj prywatności uczniów.
16. Nie pozostawaj sam na sam z uczniem w pomieszczeniach nieprzeznaczonych do spotkań dorosłych z dziećmi (np. w toalecie, szatni, przebieralni, pomieszczeniach gospodarczych szkoły), z wyjątkiem ważnych przyczyn i w uzasadnionych sytuacjach. Poinformuj o takim przypadku inną osobę dorosłą.
17. Pamiętaj, że zabronione i karalne są wszelkie zachowania demoralizujące wobec uczniów, w tym:
 - praca z dziećmi i młodzieżą pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych używek;
 - spożywanie alkoholu, narkotyków lub innych używek w obecności uczniów;
 - częstowanie uczniów papierosami, alkoholem, narkotykami lub innymi używkami;
 - pokazywanie i udostępnianie uczniom różnego typu treści nieodpowiednich dla ich wieku i etapu rozwoju
18. Zadbaj o to, by kontakt fizyczny z uczniami, jeżeli jest konieczny, był bezpieczny. Pytaj o zgodę na taki kontakt (np. przed przytuleniem, pogłaskaniem, aby go pocieszyć lub uspokoić). Zachowanie odpowiednie wobec jednego ucznia może być nieodpowiednie wobec innego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, uwzględniając aktualną sytuację i potrzeby ucznia.

19. Zachowaj szczególną ostrożność wobec ucznia, który doświadczył przemocy. W takich sytuacjach reaguj z wyczuciem oraz pomóż mu w zrozumieniu znaczenia osobistych granic.

Nie stosuj w swoich działaniach:

- takich form dotyku, o których wiesz, że dany uczeń ich nie akceptuje; uścisków i objęć utrudniających uczniowi przerwanie kontaktu; dotykania piersi, pośladków i okolic intymnych;
- sadzania ucznia na kolanach
- klepania;
- łaskotania;
- masowania;
- całowania;
- kładzenia się albo spania obok ucznia;
- gier i zabaw, w których dochodzi do wyżej opisanych niewłaściwych zachowań: jakichkolwiek kar cielesnych

20. W razie konieczności spotkania z uczniami poza szkołą poinformuj dyrektora szkoły i uzyskaj zgodę.

21. W kontaktach online bądź świadomy zagrożeń cyfrowych i ryzyka wynikającego z rejestrowania Twojej prywatnej aktywności w sieci. Jeśli Twój profil jest publicznie dostępny, uczniowie i ich rodzice będą mieć wgląd w Twoją cyfrową aktywność.

Ma to być zawsze kontakt jawny.

22. Kontakty podczas wycieczek, zielonych szkół, wyjść grupowych

- 1) Przygotowując wyjazd, zadбай o komfort i bezpieczeństwo uczniów. Przeprowadź wcześniej ocenę ryzyka, obejmującą transport i zakwaterowanie.
- 2) Bądź zawsze świadomy tego, co robią uczniowie i gdzie przebywają.
- 3) Należy unikać sytuacji, gdy wychowawca pozostaje sam na sam z uczniem w pokoju.
- 4) Jeśli nie jest to możliwe, drzwi powinny pozostać otwarte.
- 5) Niedozwolone jest pozostawianie z uczniami na noc w pokoju. W sytuacji nieprzewidzianej, gdy opiekun musi pozostać z uczniami w jednej sali, powinien powiadomić kierownika wycieczki i/lub dyrektora.
- 6) Nie pozostawiaj uczniów bez opieki w czasie wycieczki.

KODEKS ZACHOWAŃ ZAWIERAJĄCY ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI POMIĘDZY UCZNIAMI SZKOŁY

Równe traktowanie i szacunek dla każdej osoby

1. Traktuj innych tak, jak chcesz, aby inni traktowali Ciebie.
2. Pamiętaj, że każda osoba jest kimś wyjątkowym i szczególnie obdarowanym przez Boga. Należą się jej szacunek i troska o jej dobro.

3. Bądź tolerancyjny – szanuj odmienny wygląd, przekonania, poglądy i cechy kolegów/koleżanek.
4. Pamiętaj, że przez różnorodność wzajemnie się ubogacamy.
5. Masz prawo do zabawy i relacji z rówieśnikiem, ale pamiętaj, że nie zawsze inna osoba ma chęć do kontaktu z Tobą w danym momencie. Uszanuj to.
6. Zachowaj otwartość i bądź wrażliwy na wszystkie osoby, nawet jeśli nie należą do grona Twoich najbliższych przyjaciół. Nie wykluczaj ich ze wspólnych działań, rozmów i szkolnych aktywności.

Zasady komunikacji między uczniami

2. Zachowuj życzliwość i szacunek wobec kolegów/koleżanek.
3. Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, o ile nie naruszają one dobra innych osób.
4. Słuchaj innych, gdy mówią. Nie przerywaj innym, gdy się wypowiadają.
5. Zachowuj kulturę słowa w każdej sytuacji.
6. Stosuj formy grzecznościowe.
7. Pytaj o zgodę na kontakt fizyczny (przytulenie, pogłaskanie).

Szacunek dla cudzej własności, prywatności i przestrzeni

1. Szanuj rzeczy osobiste i mienie innych osób.
2. Zapytaj, jeśli chcesz pożyczyć od kogoś jakąś rzecz.
3. Nie przeglądaj prywatnych rzeczy innych osób bez ich zgody. Każdy ma prawo do prywatności.
4. Nie rób zdjęć, nie nagrywaj ani nie rozpowszechniaj wizerunku kolegów/koleżanek i nauczycieli/pracowników szkoły bez ich wyraźnej zgody.
5. Pamiętaj, że każdy ma prawo do przestrzeni osobistej. Jeśli inna osoba potrzebuje chwili samotności, uszanuj to. Naruszanie tej przestrzeni może rodzić konflikty.

Zakaz stosowania przemocy w jakiegokolwiek formie

1. Nie stwarzaj sytuacji, w których ktoś czułby się celowo pomijany, izolowany, wykluczony z grupy.
2. Nie stosuj przemocy fizycznej. Szturchanie, popychanie, kopanie czy siłowe przytrzymywanie kolegi naruszają jego/jej integralność fizyczną.
3. Szanuj przestrzeń intymną kolegów. Nigdy nie dotykaj ich w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
4. Nie wyśmiewaj, nie obgaduj, nie ośmieszaj, nie zawstydzaj, nie upokarzaj, nie lekceważ i nie obrażaj kolegów.
5. Nie wypowiadaj się w sposób obraźliwy o rodzicach i innych osobach bliskich kolegów/koleżanek, nauczycielach czy innych dorosłych osobach.
6. Nie zwracaj się w sposób wulgarny do innych.
7. Pamiętaj, że żarty są wtedy żartami, kiedy nikt z ich powodu nie cierpi. Jeśli tak jest, natychmiast zakończ taką zabawę słowną.
8. Nie narażaj siebie i innych uczniów na sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu tak fizycznemu, jak i psychicznemu.

9. Nie wyrażaj negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek.
10. Nie zabieraj rzeczy należących do innych bez ich zgody.

Szacunek w kontaktach internetowych i zakaz cyberprzemocy

1. Szanuj innych i traktuj ich tak, jak chcesz, by traktowali Ciebie – dotyczy to wszystkich typów Twojej aktywności w sieci. Po drugiej stronie ekranu jest drugi człowiek.
2. Pamiętaj, że cyberprzemoc często zaczyna się od tzw. „niewinnych żartów”. Nie każdy ma takie samo poczucie humoru. Uważaj na to, co piszesz i co publikujesz, w Internecie nic nie ginie. W świecie wirtualnym łatwo poruszyć lawinę wzajemnych niechęci, co może doprowadzić do konkretnej formy przemocy.
3. Nie udostępniaj kontaktów do innych osób (telefonicznych, mailowych) bez ich zgody
4. Dbaj o swój oraz innych wizerunek w sieci – nie publikuj wrażliwych danych, powierzonych ci informacji oraz zdjęć i filmów ośmieszających innych. Szanuj ich prywatność.
5. Chronь intymność swoją i innych. Nie wysyłaj i nie udostępniaj zdjęć lub filmów, które by ją naruszały. Sprzeciwiaj się hejtowi, sam nie publikuj obrażających i agresywnych komentarzy oraz reaguj, gdy zauważysz, że ktoś jest poniżany w Internecie. Nie przysyłaj dalej ośmieszających wiadomości. Zgłoś takie działania odpowiednim osobom.
6. Nie prowokuj innych do niepotrzebnych, nieuzasadnionych kłótni. Trolling, świadome poniżanie, nękanie i zaczepki są zrachowaniami niedopuszczalnymi.
7. Nie wykluczaj swoich rówieśników z grup w mediach społecznościowych z powodu swoich prywatnych niechęci.
8. Nie podszywaj się w Internecie pod inne osoby. Takie zachowanie w cyberprzestrzeni jest kradzieżą tożsamości. To jest przestępstwo.
9. Jeżeli zauważysz, że ktoś nie wylogował się ze swojego konta, nie wykorzystuj tej sytuacji do działań, które przyniosłyby mu szkodę, ale życzliwie poinformuj go o jego nieuwadze.
10. Pamiętaj, że groźby, pomówienia, nawoływanie do nienawiści, prześladowanie, ośmieszanie w cyberprzestrzeni także są karalne. Twoje działania w sieci nie są anonimowe.

Sposoby pokojowego rozwiązywania konfliktów

1. Wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę.
2. Zastanów się, co chcesz osiągnąć. Jeśli to możliwe, podejmij spokojną rozmowę z drugą stroną.
3. Zadbaj o odpowiednie miejsce i czas na rozmowę.
4. Powiedz, co według Ciebie jest problemem, co przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz.
5. Słuchaj drugiej osoby. Dopytaj o jej odczucia i oczekiwania. Podsumuj to, co usłyszałeś/usłyszałaś, dla upewnienia się, czy dobrze zrozumiałeś/zrozumiałaś jej komunikat.
6. Upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie do swoich odczuć.

7. Wspólnie wymyślcie rozwiązanie satysfakcjonujące obie strony.
8. Jeśli nie uda się Wam dojść do porozumienia, poproś o pomoc nauczyciela, wychowawcę, pedagoga, psychologa lub dyrektora szkoły. Porozmawiaj o tym z Twoimi rodzicami. Nie zostawiaj nierozwiązanego konfliktu.
9. Nie bądź obojętny, gdy komuś dzieje się krzywda. Zawsze poinformuj o tym pracownika szkoły.

ZASADY ROZMOWY Z OSOBĄ ZGŁASZAJĄCĄ KRZYWDZENIE UCZNIA

Poniższy tekst jest fragmentem publikacji Centrum Ochrony Dziecka: Profilaktyka przemocy seksualnej wobec uczniów w szkole katolickiej.

1. Pozyskanie wiedzy o akcie przemocy (np. seksualnej) lub jego prawdopodobieństwie często ma miejsce w czasie rozmowy z osobą zgłaszającą. W trakcie rozmowy należy:
 - traktować osobę zgłaszającą z empatią i bardzo poważnie – nie wolno bagatelizować zgłoszenia ani okazywać lekceważenia osobie zgłaszającej;
 - zachować spokój i starać się nie okazywać przerażenia lub silnego wzburzenia emocjonalnego w reakcji na słowa osoby zgłaszającej;
 - słuchać aktywnie, utrzymując naturalny kontakt wzrokowy oraz wyrażając zrozumienie i wsparcie;
 - nie okazywać wątpliwości co do wiarygodności osoby zgłaszającej lub jej wypowiedzi;
 - dopytywać tylko w celu uściślenia przekazu oraz zdobycia niezbędnych informacji do zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia;
 - skoncentrować się na ustaleniu faktów i okoliczności – jeśli rozmowa przeprowadzana jest z osobą pokrzywdzoną, należy wysłuchać ucznia, zapamiętać i zapisać jego słowa i ograniczyć się do zadawania jedynie koniecznych pytań. Trzeba upewnić się, czy sprawa została wcześniej zgłoszona do organów państwowych lub kościelnych. Należy powstrzymać się od wypowiadania własnej oceny i interpretacji zdarzenia, nie wyrażając opinii na temat domniemanego sprawcy;
 - zapewnić osobę przekazującą informację, że zostanie zrobione wszystko, co możliwe, aby pomóc osobie skrzywdzonej;
 - sprawdzić, czy bezpieczeństwo osoby skrzywdzonej nie jest zagrożone – jeśli tak, trzeba działać natychmiast, w tym poinformować niekrzywdzących rodziców dziecka i odpowiednie organy państwowe;
 - wyjaśnić, że informacje o krzywdzie muszą zostać przekazane innym osobom, a zwłaszcza niekrzywdzącym rodzicom ucznia, oraz zaznaczyć, że w określonych przypadkach wykorzystania seksualnego (zob. art. 240 Kodeksu karnego) istnieje obowiązek niezwłocznego poinformowania organów ścigania;
 - nie wolno składać żadnych obietnic, które nie będą mogły być dotrzymane, szczególnie w kwestii poufności (np.: „obiecuję nikomu o tym nie powiedzieć”)
 - poinformować, co dalej będzie się działo ze zgłoszeniem (komu zostaną przekazane informacje), i jednocześnie zapewnić o poufności prowadzonych przez szkołę działań oraz o

tym, że osoby niezaangażowane we wsparcie osoby pokrzywdzonej nie mają dostępu do informacji o krzywdzie;

- nie wolno ujawniać szczegółów rozmowy osobom niezaangażowanym we wsparcie osoby pokrzywdzonej, a zwłaszcza osobie, która została wskazana jako sprawca przemy.

2. W przypadku, gdy osobą zgłaszającą jest dziecko, należy zachowywać wszystkie po-wyższe zasady, a także:

- nie odwlekać rozmowy z dzieckiem, nie przekładać jej na inny termin lub w inne miejsce, gdyż może to być jedyna okazja, gdy będzie ono chciało ujawnić krzywdę;
- zapewnić dziecku poczucie bezpieczeństwa w trakcie rozmowy, wesprzeć emocjonalnie i zapewnić, że zostanie mu udzielona pomoc;
- zapewnić dziecku, że mu wierzymy i że dobrze zrobiło, mówiąc o tym, co się stało. W przypadku gdy sprawca próbował związać dziecko tajemnicą, należy zaznaczyć, że taka tajemnica dziecka nie obowiązuje;
- jeśli dziecko czuje się winne, podkreślić, że nie ponosi ono żadnej winy za doznaną krzywdę;
- należy unikać naciskania na dziecko oraz zadawania pytań zamkniętych i sugerujących odpowiedź – należy ustalić z dzieckiem, że może powiedzieć „nie wiem”, jeżeli nie będzie umiało udzielić odpowiedzi na pytanie;
- rozmowę zakończyć, kiedy dziecko będzie spokojne;
- natychmiast po przeprowadzeniu rozmowy należy sporządzić notatkę z przebiegu rozmowy. Jeśli nie utrudni to empatycznej komunikacji z rozmówcą, można rozważyć robienie notatek w trakcie rozmowy. Ważne jest, aby zadbać o zachowanie wierności przekazu osoby informującej o zdarzeniu, uwzględniając charakterystyczne wyrażenia i słownictwo, a także zachowania niewerbalne. W miarę możliwości należy notatkę przedstawić osobie zgłaszającej, uwzględniając jej ewentualne uwagi, i uzyskać jej podpis. Nie stosuje się tego zalecenia, gdy osobą zgłaszającą jest dziecko.

OCHRONA PRAWNA UCZNIÓW PRZED RÓŻNYMI FORMAMI PRZEMOCY SEKSUALNEJ ORAZ PRZEBIEG INTERWENCJI W PRZYPADKU ZGŁOSZENIA WYKORZYSTYWANIA SEKSUALNEGO UCZNI

Poniższy tekst jest fragmentem publikacji Centrum Ochrony Dziecka: Profilaktyka przemocy seksualnej wobec uczniów w szkole katolickiej.

Uczniowie są prawnie chronieni przed następującymi formami wykorzystania seksualnego:

1. **wykorzystanie seksualne osoby małoletniej poniżej 15. roku życia:** osoba małoletnia, która nie ukończyła 15. roku życia, nie ma zdolności prawnej do wyrażenia zgody na aktywność seksualną, dlatego obcowanie seksualne z taką osobą i inne czynności seksualne, a nawet namawianie do nich są zakazane, niezależnie od tego, czy dziecko było zmuszone czy dobrowolnie się na tę czynność zgodziło (zob. art. 200

Kodeksu karnego). Każdy obywatel (poza wyjątkami określonymi w ustawie), który uzyskał wiarygodną wiadomość o możliwości popełnienia przestępstwa polegającego na wykorzystaniu seksualnym osoby małoletniej poniżej 15. roku życia, ma obowiązek zawiadomienia organów ścigania – niewypełnienie tego obowiązku zagrożone jest karą pozbawienia wolności do lat 3 (zob. art. 240 k.k.);

2. **wykorzystanie seksualne osoby powyżej 15. roku życia:** polskie prawo chroni przed przestępstwami w sferze seksualnej również osoby powyżej 15. roku życia, więc ochronie prawnej podlegają także starsi uczniowie. Zakazane jest doprowadzenie do obcowania płciowego lub innej czynności seksualnej, stosując przemoc, groźbę lub podstęp (zob. art. 197 k.k.). Karane jest także doprowadzenie do obcowania płciowego lub innej czynności seksualnej poprzez nadużycie stosunku zależności lub wykorzystanie krytycznego położenia innej osoby (zob. art. 199 k.k.). Stosunkiem zależności jest na przykład relacja pomiędzy nauczycielem a uczniem. Stąd relacje seksualne pomiędzy nauczycielem a uczniem należy uznać za zakazane. Ponadto surowo karane jest także wykorzystanie bezradności, upośledzenia umysłowego lub choroby psychicznej w celu doprowadzenia do czynności seksualnych (zob. art. 198 k.k.);
3. **wykorzystanie seksualne rówieśnicze:** uczniowie mogą doświadczać wykorzystania seksualnego nie tylko ze strony osób pełnoletnich, ale także osób niepełno-letnich, w tym innych uczniów. Wyżej wymienione przepisy dotyczą także sytuacji przestępstwa popełnionego przez osobę małoletnią. Sprawca czynu zabronionego będącego przestępstwem podlega, co do zasady, pełnej odpowiedzialności po ukończeniu 17. roku życia, natomiast przed ukończeniem 17 lat odpowiada według zasad określonych w Ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Po przyjęciu zgłoszenia o wykorzystywaniu seksualnym ucznia należy działać bez zwłoki, zgodnie z procedurą opisaną poniżej:

1. jeśli ze zgłoszenia wynika, że krzywda może się powtórzyć w najbliższym czasie, trzeba temu bezzwłocznie przeciwdziałać. Należy natychmiast zawiadomić rodziców (a w przypadku, gdy krzywdę zadaje jeden z nich, należy skontaktować się z rodzicem niekrzywdzącym) oraz wezwać policję, a później podejmować kolejne czynności. Jeżeli poinformowanie rodzica jest sprzeczne z dobrem ucznia lub niemożliwe, odstępuje się od tego i najpierw wzywa policję. Jeśli drobna zwłoka nie zagraża osobie pokrzywdzonej, wszelkie czynności można skonsultować z dyrektorem szkoły i innymi kompetentnymi osobami (psychologiem lub pedagogiem, radcą prawnym).
2. w trakcie rozmowy z rodzicami należy zachowywać się z dużym wyczuciem i wrażliwością, zdając sobie sprawę, że przekazuje się trudne informacje. Konieczne jest zaprezentowanie poznanych faktów oraz zakomunikowanie, jakie dalsze działania prawne muszą być podjęte w danej sytuacji. Istotne jest również wskazanie rodzicom, w jaki sposób szkoła oraz inne instytucje mogą pomóc ich dziecku oraz udzielić wsparcia także im samym. Głównym celem powinno być zapewnienie ochrony uczniowi i powstrzymanie

dalszego krzywdzenia. Jeśli podejrzanym o wykorzystanie dziecka jest jeden z rodziców, należy skontaktować się z rodzicem niekrzywdzącym. Nie można ulegać próbom o niezgłaszanie sprawy organom państwowym;

3. jeśli istnieje podejrzenie wykorzystania seksualnego osoby małoletniej poniżej 15. roku życia (zob. art. 200 Kodeksu karnego mówiący o obcowaniu płciowym lub innej czynności seksualnej wobec osoby małoletniej poniżej 15. roku życia, udostępnianiu takiej osobie treści pornograficznych lub prezentowaniu wykonania czynności seksualnej), prawo nakłada obowiązek niezwłocznego powiadomienia stosownych organów (zob. art. 240 k.k.). Taki obowiązek istnieje również w przypadku podejrzenia zaistnienia gwałtu dokonanego wspólnie z inną osobą, gwałtu wobec małoletniego poniżej 15. roku życia, gwałtu wobec wstępnego, zstępnego, przysposobionego, przysposabiającego, brata lub siostry lub gwałtu ze szczególnym okrucieństwem (art. 197 par. 3-5 k.k.), a także w przypadku wykorzystania bezradności, upośledzenia umysłowego lub choroby psychicznej w celu doprowadzenia do obcowania płciowego lub innej czynności seksualnej (art. 198 k.k.). Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa należy złożyć w prokuraturze rejonowej w tej dzielnicy bądź miejscowości, w której popełniono przestępstwo, lub komendzie policji w formie pisemnej albo w formie ustnej spisanej do protokołu przez funkcjonariusza policji. Podstawą zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa nie musi być pewność popełnienia przestępstwa. Wystarczy powziąć uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa. Takiego zgłoszenia nie musi dokonać osobiście osoba, która przyjęła zgłoszenie bądź na-brała podejrzenia przez obserwację dziecka. Może to uczynić dyrektor szkoły lub osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji – w zależności od procedury obowiązującej w szkole. Niemniej jednak każda osoba, która zdobyła wiedzę na ten temat, musi się upewnić, że takiego zgłoszenia dokonano. W przeciwnym razie powinna to zrobić osobiście;
4. szkoła powinna zawiadomić organy ścigania również w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa wykorzystania seksualnego opisanego w pozostałych przepisach rozdziału XXV Kodeksu karnego: „Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności”. Powinność ta wynika z art. 304 Kodeksu postępowania karnego, który nakłada społeczny obowiązek zawiadomienia organów ścigania o przestępstwie ściganym z urzędu.
5. jeśli krzywda nosi znamiona przestępstwa w rozumieniu prawa kościelnego i/lub została zadana przez pracownika szkoły, dyrektor szkoły lub osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji powiadamia delegata organu prowadzącego ds. ochrony dzieci i młodzieży;
6. powiadomienie organów ścigania powinno wiązać się z przekazaniem im kopii notatki służbowej sporządzonej na podstawie rozmowy z osobą zgłaszającą;
7. osoba zgłaszająca sprawę dyrektorowi szkoły lub delegatowi powinna się w miarę możliwości upewnić, że wdrożono odpowiednie procedury (np. prosząc

– w razie potrzeby także na piśmie – o informację o podjętych w wyniku zgłoszenia czynnościach);

8. dyrektor szkoły przekazuje innym pracownikom szkoły tylko te informacje, które są niezbędne dla zabezpieczenia dobra osoby skrzywdzonej oraz ustalenia faktów w zakresie niezbędnym do prowadzenia dalszych działań;

9. jeżeli istnieje podejrzenie, że osobą odpowiedzialną za przemoc wobec ucznia jest osoba zatrudniona w szkole lub podejmująca działanie w ramach działalności szkoły na innej podstawie (np. umowy cywilnoprawnej), dyrektor szkoły zawiesza ją w pełnieniu obowiązków. Podejmuje się postępowanie wyjaśniające zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;

10. jeżeli podejrzenie dotyczy dyrektora szkoły, powyższe działania podejmuje organ prowadzący;

11. jeśli oskarżenia o przemoc wobec ucznia po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego w szkole okażą się bezpodstawne i wobec posądzonej osoby nie toczy się postępowanie karne w tej sprawie, zostanie ona niezwłocznie przywrócona do pełnienia dotychczasowych obowiązków. W takim przypadku przedsięwzięte zostaną przez dyrektora lub delegata wszelkie środki, aby bezpodstawne zarzuty nie odbiły się negatywnie na sytuacji osoby posądzonej;

12. w prowadzonym postępowaniu priorytetem – oprócz dojścia do prawdy – powinno być zapewnienie uczniowi i jego rodzicom odpowiedniego wsparcia, a także zachowanie poufności;

13. osoba przyjmująca zgłoszenie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa nie może na własną rękę podejmować działań służących wyjaśnieniu podejrzeń i zarzutów lub weryfikacji zgłaszanych faktów;

14. dyrektor szkoły lub delegat ma obowiązek sporządzić notatkę z postępowania wyjaśniającego oraz zabezpieczyć dowody zdarzenia, w tym np.: listy, pisma, korespondencję elektroniczną lub notatki z rozmów telefonicznych mających związek ze sprawą;

15. dokumentacja prowadzona w sprawie podejrzenia o przemoc wobec ucznia podlega zabezpieczeniu i jest przechowywana przez dyrektora lub delegata.

W przypadku wykorzystania seksualnego rówieśniczego szkoła podejmuje interwencję wobec osoby pokrzywdzonej, otaczając ją opieką i potrzebnym wsparciem, a także sprawcy krzywdy, jeśli jest on uczniem szkoły. Należy zastosować właściwe środki wychowawcze zgodnie ze statutem szkoły i poczynić odpowiednie kroki, aby nie dopuścić do dalszego krzywdzenia i doprowadzić do poprawy zachowania sprawcy. Istotne jest utrzymywanie stałej komunikacji z rodzicami zarówno osoby pokrzywdzonej, jak i sprawcy. Ze względu na powagę sytuacji szczególną rolę odgrywa współpraca psychologa, pedagoga oraz wychowawców. Szkoła powinna także współpracować z organami ścigania i odpowiednim sądem, jeśli został popełniony czyn zabroniony według prawa państwowego. Również w przypadku zajścia dotyczącego rówieśników należy pamiętać o obowiązku powiadomienia policji lub prokuratury, jeśli

istnieje podejrzenie popełnienia czynu zabronionego z art. 197 par. 3-5 Kodeksu karnego (gwałt wspólnie z inną osobą; gwałt małoletniego poniżej 15. roku życia; wobec wstępnego, zstępnego, przysposobionego, przysposabiającego, brata lub siostry lub gwałt ze szczególnym okrucieństwem), art. 198 k.k. (wykorzystanie bezradności, upośledzenia umysłowego lub choroby psychicznej w celu doprowadzenia do obcowania płciowego lub innej czynności seksualnej) lub art. 200 k.k. (obcowanie płciowe lub inna czynność seksualna wobec osoby małoletniej poniżej 15. roku życia, prezentowanie takiej osobie treści pornograficznych lub wykonania czynności seksualnej). Szkoła powinna zgłosić do organów ścigania również podejrzenie popełnienia przestępstwa seksualnego wykorzystania rówieśniczego opisanego w pozostałych przepisach rozdziału XXV Kodeksu karnego, co znajduje uzasadnienie w treści art. 304 Kodeksu postępowania karnego (społeczny obowiązek zawiadomienia o przestępstwie).

ZASADY BEZPIECZNEGO KORZYSTANIA Z INTERNETU I MEDIÓW ELEKTRONICZNYCH

1. Placówka, zapewniając dzieciom dostęp do Internetu, jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych stanowią **Załącznik** do niniejszych standardów ochrony dzieci.
2. Raz w roku wychowawca klasy przeprowadza z dziećmi cykliczne szkolenia do-tyczące bezpiecznego korzystania z Internetu, co odnotowuje w dzienniku pracy grupy.
3. Placówka zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu.
4. Osoba odpowiedzialna za Internet pilnuje, by sieć internetowa szkoły była zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami. W tym celu instaluje i aktualizuje odpowiednie oprogramowanie.
5. Oprogramowanie jest aktualizowane przez wyznaczonego członka personelu w miarę potrzeb.
6. Wyznaczony członek personelu przynajmniej raz w miesiącu sprawdza, czy na komputerach ze swobodnym dostępem, podłączonych do Internetu, nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku ich znalezienia, wyznaczony członek personelu stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.
7. Informację o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony członek personelu przekazuje kierownictwu placówki, które aranżuje rozmowę dziecka z psychologiem ośrodka.
8. Psycholog przeprowadza z dzieckiem, o którym mowa w punktach poprzedzających, rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie.

9. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy psycholog uzyska informację, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w rozdziale dotyczącym procedur interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka.

ZASADY KORZYSTANIA Z INTERNETU

1. Infrastruktura sieciowa szkoły umożliwia dostęp do Internetu zarówno personelowi, jak i dzieciom, w czasie zajęć i poza nimi.
2. Sieć jest monitorowana tak, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
3. Rozwiązania organizacyjne na poziomie szkoły bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
4. Dyrektor placówki wyznacza osobę odpowiedzialną za bezpieczeństwo sieci w szkole. Do obowiązków tej osoby należą:

- zabezpieczenie sieci internetowej szkoły przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego, nowoczesnego oprogramowania;

- aktualizowanie oprogramowania w miarę potrzeb;

- przynajmniej raz w miesiącu sprawdzanie, czy na komputerach ze swobodnym dostępem podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku ich znalezienia, wyznaczony pracownik stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. Informację o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik przekazuje dyrektorowi, który aranżuje rozmowę dziecka z psychologiem/pedagogiem na temat bezpieczeństwa w Internecie. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy psycholog uzyska informację, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w procedurze interwencji.

5. Szkoła posiada regulamin korzystania z Internetu przez dzieci oraz procedurę określającą działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze.
6. Wychowawca klasy raz w roku przeprowadza z dziećmi warsztaty dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu – co odnotowuje w dzienniku zajęć lekcyjnych.
7. Placówka zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu, przy komputerach, z których możliwy jest swobodny dostęp do sieci.

ZASADY OCHRONY WIZERUNKU I DANYCH OSOBOWYCH DZIECI

Nasze wartości:

1. w naszej szkole z odpowiedzialnością i rozważą podchodzimy do utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków dzieci;

2. dzielenie się zdjęciami i filmami z naszych aktywności służy celebrowaniu sukcesów dzieci, dokumentowaniu naszych działań i zawsze ma na uwadze ich bezpieczeństwo.
3. dzieci mają prawo zdecydować, czy ich wizerunek zostanie zarejestrowany i w jaki sposób zostanie użyty przez pracowników placówki;
4. zgoda rodziców na wykorzystanie wizerunku ich dziecka jest tylko wtedy wiążąca, jeśli dzieci i rodzice zostali poinformowani o sposobie wykorzystania zdjęć/ nagrań.

DBAMY O BEZPIECZEŃSTWO WIZERUNKÓW DZIECI POPRZEZ:

1. pytanie o pisemną zgodę rodziców oraz o zgodę dzieci na wykonywanie fotografii i nagrań w danym roku szkolnym. Rodzice lub dzieci mogą cofnąć swoją zgodę w dowolnym momencie odnośnie do wszystkich rejestrowanych wydarzeń lub części z nich;
2. udzielenie wyjaśnień, do czego zostaną wykorzystane zdjęcia/nagrania i w jakim kontekście, jak będą przechowywane te dane i jakie potencjalne ryzyko wiąże się z publikacją zdjęć/nagrań online;
3. unikanie podpisywania zdjęć/nagrań informacjami identyfikującymi dziecko z imienia i nazwiska. Jeśli podpis jest konieczny, należy użyć tylko imienia dziecka;
4. rezygnację z ujawniania jakichkolwiek informacji wrażliwych o dziecku dotyczących m.in. stanu zdrowia, sytuacji materialnej, sytuacji prawnej i powiązanych z wizerunkiem dziecka (np. w przypadku zbiorów indywidualnych organizowanych przez naszą placówkę/szkołę);
5. zmniejszenie ryzyka kopiowania i niestosownego wykorzystania zdjęć/nagrań dzieci poprzez przyjęcie zasady, że zdjęcia/nagrania powinny się koncentrować na czynnościach wykonywanych przez dzieci i w miarę możliwości przedstawiać je w grupie, a nie pojedyncze osoby;
6. przyjęcie zasady, że wszystkie podejrzenia i problemy dotyczące niewłaściwego rozpowszechniania wizerunków dzieci należy rejestrować i zgłaszać dyrekcji, podobnie jak inne niepokojące sygnały dotyczące zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

REJESTROWANIE WIZERUNKÓW DZIECI DO UŻYTKU SZKOŁY

W sytuacjach, w których szkoła rejestruje wizerunki dzieci do własnego użytku:

- 1) dzieci i rodzice zawsze będą poinformowani o tym, że dane wydarzenie będzie rejestrowane;
- 2) jeśli rejestracja wydarzenia zostanie zlecona osobie zewnętrznej (wynajętemu fotografowi lub kamerzyście), placówka zadba o bezpieczeństwo dzieci poprzez:

- zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do przestrzegania niniejszych wytycznych;

- zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do noszenia identyfikatora w czasie trwania wydarzenia;
- niedopuszczenie do sytuacji, w której osoba/firma rejestrująca będzie przebywała z dziećmi bez nadzoru pracownika szkoły;
- poinformowanie rodziców oraz dzieci, że osoba/firma rejestrująca wydarzenie będzie obecna podczas wydarzenia i upewnienie się, że rodzice udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku ich dzieci.

REJESTROWANIE WIZERUNKÓW DZIECI DO PRYWATNEGO UŻYTKU

W sytuacjach, w których rodzice lub widzowie wydarzeń i uroczystości itd. rejestrują wizerunki dzieci do prywatnego użytku, należy na początku każdego z tych wydarzeń poinformować o tym, że:

1. wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki dzieci i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku dzieci – przez ich rodziców;
2. zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunki dzieci nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba że rodzice lub opiekunowie prawni tych dzieci wyrażą na to zgodę;
3. jeśli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców dziecka nie jest wymagana.

PRZECHOWYWANIE ZDJĘĆ I NAGRAŃ

Materiały zawierające wizerunek dzieci należy przechowywać w sposób zgodny z prawem i bezpieczny dla dzieci:

1. nośniki analogowe zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w zamkniętej na klucz szafie, a nośniki elektroniczne zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w folderze chronionym z dostępem ograniczonym do osób uprawnionych przez placówkę. Nośniki będą przechowywane przez okres wymagany przepisami prawa o archiwizacji i/lub okres ustalony przez placówkę w polityce ochrony danych osobowych;
2. nie należy przechowywać materiałów elektronicznych zawierających wizerunki dzieci na nośnikach nieszyfrowanych ani mobilnych, takich jak telefony komórkowe i urządzenia z pamięcią przenośną (np. pendrive).

ZASADY BEZPIECZNEJ REKRUTACJI PERSONELU SZKOŁY; CZYNNOŚCI, KTÓRYCH NALEŻY DOKONAĆ PRZED PODPISANIEM UMOWY

1. Podstawowym obowiązkiem zatrudniającego jest poznanie osoby ubiegającej się o pracę, aby jak najlepiej poznać jej kwalifikacje oraz stosunek do misji placówki.
2. Należy pobrać od kandydata informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2023 poz. 172 oraz 2022 poz. 2600) lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
3. Jeżeli kandydat/kandydatka posiada obywatelstwo inne niż polskie, wówczas powinien przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla ww. celów.
4. Powyższy dokument należy przechowywać w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej np. wolontariusza.
5. Należy pobrać od kandydata/kandydatki oświadczenie o państwie/państwach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa. W oświadczeniu musi znajdować się nota o świadomości odpowiedzialności karnej za poświadczenie nieprawdy.
6. Powyższy dokument należy przechowywać w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej np. wolontariusza.
7. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności, nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat/kandydatka składa pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci lub z opieką nad nimi.
8. Powyższy dokument należy przechowywać w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej np. wolontariusza.
9. Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: Oświadczam, że jestem świadomy, że składając ww. oświadczenia, podlegam odpowiedzialności karnej w trybie art. 233 Kodeksu karnego, to jest odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
10. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

11. Gdy pozwalają na to przepisy prawa, placówka jest zobowiązana do domagania się od osoby zatrudnianej zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego. Zaświadczenia z KRK można domagać się wyłącznie w przypadkach, gdy przepisy prawa wprost wskazują, że pracowników w zawodach lub na danych stanowiskach obowiązuje wymóg niekaralności. W przypadku niemożliwości przedstawienia zaświadczenia należy żądać od kandydata złożenia oświadczenia o niekaralności oraz o braku toczących się wobec niego postępowań przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych za przestępstwa i inne czyny popełnione przeciwko dzieciom.

NIEZBĘDNE OŚWIADCZENIA PRZED PODPISANIEM UMOWY

1. Osoba przyjęta na stanowisko związane z kontaktem z dziećmi musi bezwzględnie podpisać następujące oświadczenia:
 - 1) oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony dzieci i zobowiązaniu do ich przestrzegania;
 - 2) oświadczenie o krajach zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska oraz dotyczące niekaralności za przestępstwa na szkodę dzieci (jeżeli z ważnych powodów nie może przedstawić informacji o niekaralności pochodzącej z krajowych rejestrów karnych).
2. Powyższe oświadczenia zostają włączone do akt osobowych pracownika, a w przypadku ich braku dołączone do umowy cywilnoprawnej.
3. Brak zgody na podpisanie któregośkolwiek z powyższych oświadczeń uniemożliwia nawiązanie z tą osobą jakiegokolwiek stosunku prawnego.

WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI ZEWNĘTRZNYMI

1. W sytuacji, kiedy na terenie szkoły kontakt z dziećmi będą miały osoby zatrudnione w innych instytucjach, ich obowiązkiem jest przedstawienie zaświadczeń o niekaralności oraz informacji, czy nie figurują w rejestrach sprawców na tle seksualnym.
2. Ważne jest, żeby taka instytucja/osoba napisała oświadczenie, że przestrzega lub posiada standardy ochrony dzieci i w związku tym przedstawiła do wglądu odpowiednie zaświadczenia dyrektorowi szkoły.
3. Oświadczenie instytucji/osoby pozostaje w dokumentacji szkoły.
4. Odmowa przedstawienia ww. dokumentu uniemożliwia współpracę.

SCHEMATY INTERWENCJI

SCHEMAT INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA DZIECKA PRZEZ OSOBY TRZECIE (NP. WOLONTARIUSZY, PRACOWNIKÓW ORGANIZACJI/INSTYTUCJI ORAZ INNE OSOBY, KTÓRE MAJĄ KONTAKT Z DZIECKIEM)

Jeśli podejrzewasz, że uczeń:

1) doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu (przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała, np. złamanie, za-sinienie, wybite zęba, zranienie, a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała), wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie:

- zadbaj o bezpieczeństwo wychowanka i odseparuj go od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
- zawiadom osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń w placówce lub dyrektora placówki;
- w przypadku, gdy podejrzanym o krzywdzenie jest pracownik, dyrektor czasowo zawiesi go w obowiązkach, a w przypadku potwierdzenia krzywdy rozwiąże podstawę świadczenia pracy na rzecz dzieci;
- w przypadku potwierdzenia podejrzeń dyrektor placówki poinformuje na piśmie policję lub prokuraturę, składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa. Jeśli podejrzanym była osoba duchowna (kapłan, zakonnik, siostra zakonna itp.), dyrektor niezwłocznie powiadomi o powziętych czynnościach odpowiedniego przełożonego kościelnego.

2) doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie) lub przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie):

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie
- zawiadom osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń w placówce lub dyrektora placówki;
- dyrektor placówki w przypadku potwierdzenia podejrzeń poinformuje na piśmie policję lub prokuraturę, składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa. Jeśli podejrzanym była osoba duchowna (kapłan, zakonnik, siostra zakonna itp.), dyrektor niezwłocznie powiadomi o powziętych czynnościach odpowiedniego przełożonego kościelnego.

- 3) doświadcza innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze):
- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
 - zawiadom osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń w placówce lub dyrektora placówki;
 - w przypadku, gdy podejrzanym o krzywdzenie jest pracownik, dyrektor przeprowadzi rozmowę dyscyplinującą;

Jeśli podejrzewasz, że dziecko:

- 1) doświadcza ze strony innego dziecka przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie:
- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
 - zawiadom osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń w placówce lub dyrektora placówki;
 - w przypadku gdy przemoc będzie miała cechy czynu karalnego dyrektor szkoły zawiadomia właściwy sąd rodzinny lub najbliższą jednostkę policji albo prokuratury w zależności od wieku sprawcy czynu zabronionego.

- 2) doświadcza ze strony innego dziecka jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze):
- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
 - zawiadom osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń w szkole lub dyrektora placówki;
 - wychowawca wraz z psychologiem przeprowadza rozmowę z dzieckiem krzywdzonym oraz krzywdzącym oraz opracuje działania naprawcze;

SCHEMAT INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA DZIECKA PRZEZ RODZICA LUB OPIEKUNA

Jeśli podejrzewasz, że dziecko:

- 1) doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie:
- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie;
 - zawiadom osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń w szkole lub dyrektora;
 - dyrektor zawiadomi policję oraz właściwe organy wsparcia rodziny i pomocy społecznej.

2) doświadcza zaniedbania lub rodzic jest niewydolny wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej):

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka;

- zawiadom osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń lub dyrektora;

- psycholog przeprowadzi rozmowę z rodzicem oraz powiadomi o możliwości wsparcia psychologicznego i/lub materialnego;

- w przypadku braku współpracy rodzica dyrektor powiadomi właściwy ośrodek pomocy społecznej lub sąd rodzinny i opiekuńczy.

3) jest pokrzywdzone innymi typami przestępstw:

- zawiadom osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń lub dyrektora;

- w przypadku potwierdzenia przestępstwa dyrektor placówki poinformuje na piśmie policję lub prokuraturę, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI RÓWIEŚNICZYCH

1) Naczelną zasadą relacji powinno być działanie z szacunkiem przy uwzględnianiu godności i potrzeb innych osób. Stosowanie przemocy wobec innych w jakiegokolwiek formie jest niedopuszczalne.

2) Wychowankowie powinni powstrzymać się od używania przemocy, znęcania się nad uczniami słabszymi, od używania języka wulgarnego, obraźliwego.

3) Wychowankom nie wolno wzajemnie się zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać.

4) Wychowankowie powinni szanować prawo innych wychowanków do prywatności. Pobyt wychowanków w pokoju innych osób powinien odbywać się za zgodą pozostałych mieszkańców pokoju.

5) Wszelkie korzystanie z przedmiotów należących do innych wychowanków, otwieranie ich szafek, przeglądanie prywatnych rzeczy może odbywać się jedynie za wyraźną i każdorazową zgodą właściciela.

6) Nigdy nie wolno wchodzić do toalety, w której znajduje się inny wychowanek. W sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia należy niezwłocznie wezwać pracownika placówki.

7) Niedopuszczalnym jest korzystanie z profili społecznościowych, komunikatorów, poczty elektronicznej należących do innego wychowanka oraz podszywanie się w przestrzeni online pod inne osoby.

- 8) Wychowankom nie wolno zachowywać się wobec innych wychowanków w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec innych wychowanków przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
- 9) Wychowankom nie wolno utrwałać wizerunku innych wychowanków (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) w sytuacji, gdy nie wyrazili oni na to zgody i w sytuacjach, które mogą ich zawstydzić lub obrazić.
- 10) Wychowankom nie wolno proponować kolegom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, a także używać ich w obecności innych wychowanków. Nie wolno wносить na teren placówki wymienionych substancji.
- 11) W sytuacji, gdy wychowanek jest agresywny, należy zastosować działania opisane w „Procedurze postępowania w sytuacji agresywnego zachowania wychowanka”.

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU AGRESYWNEGO ZACHOWANIA WYCHOWANKA

1. Wychowawca lub inny pracownik będący świadkiem przejawów agresji wśród młodzieży reaguje na takie zachowanie i przerywa je w sposób spokojny, ale stanowczy:
 - odizolowuje sprawcę agresji od pozostałych członków grupy;
 - udziela pomocy ofierze agresji oraz zapewnia bezpieczeństwo pozostałym członkom grupy;
 - w przypadku jakichkolwiek obrażeń wychowanka wskutek zaistniałej agresji wzywa pogotowie oraz udziela pierwszej pomocy.
2. Jeśli to możliwe, wychowawca ustala przyczyny agresji. Przeprowadza rozmowę z zaangażowanymi stronami, uświadamiając im niewłaściwość zachowania.
3. Wychowawca o zaistniałym fakcie informuje dyrektora.
4. W przypadku konieczności zdyscyplinowania wyjątkowo agresywnego wychowanka bądź nagminnie przejawiającego zachowania agresywne wzywana jest policja w celu podjęcia interwencji zapewniającej bezpieczeństwo wychowankom i pracownikom.
5. Dyrektor w przypadku gdy zachowanie agresora spełnia znamiona czynu zabronionego zawiadamia odpowiednio sąd rodzinny albo komisariat policji w zależności od wieku sprawcy.
6. W przypadku dalszego braku zmiany w zachowaniu wychowanka lub braku woli współpracy ze strony rodziców, dyrektor w porozumieniu z wychowawcą i pedagogiem kieruje wnioskiem do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji wychowanka.
7. Dyrektor ośrodka, do którego uczeń uczęszcza może także podjąć, po zasięgnięciu opinii zespołu wychowawczego, decyzję o skreśleniu ucznia w

trybie natychmiastowym z listy wychowanków placówki lub podejmuje inne przewidziane prawem działania.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UJAWNIECIA PRZEZ WYCHOWANKA FAKTU WYKORZYSTANIA SEKSUALNEGO

1. W przypadku ujawnienia przez wychowanka faktu wykorzystania seksualnego wychowawca lub inny pracownik dzieła podejmie niezwłocznie wszelkie czynności zmierzające do zapewnienia wychowankowi należytej opieki psychologiczno-pedagogicznej oraz ochrony przed kolejnymi przypadkami wykorzystania. W tym celu:
 - przeprowadzi z wychowankiem spokojną rozmowę, podczas której postara się ustalić okoliczności zdarzenia oraz tożsamość sprawcy;
 - w sposób spokojny postara się wyjaśnić wychowankowi jego sytuację oraz uświadomić mu brak jego winy;
 - w żadnym wypadku nie wolno informować wychowanka, że wyniki rozmowy pozostaną tajemnicą, która nie zostanie przekazana odpowiednim służbom.
2. Po przeprowadzeniu rozmowy z wychowankiem pracownik niezwłocznie powiadomi o fakcie dyrektora i osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń w szkole.
3. Wychowawca sporządza notatkę służbową z zajścia, w której poda jedynie ogólne informacje o zgłoszeniu (kogo dotyczy i kiedy otrzymał informację).
4. W przypadku oskarżenia kierowanego pod adresem osoby duchownej osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń powiadomi Delegata inspektora do spraw ochrony małoletnich. W takim przypadku wszelkie kompetencje dyrekcji przejmuje organ prowadzący.
5. Dyrektor lub psycholog skontaktują się niezwłocznie z rodzicami wychowanka. Jeśli napastnikiem był jeden z rodziców, skontaktują się wyłącznie z rodzicem niekrzywdzącym.
6. Psycholog zorganizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla wychowanka oraz niezbędną pomoc dla rodziców.
7. Dyrektor placówki złoży zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa w prokuraturze rejonowej lub w najbliższej komendzie policji. W celu złożenia zawiadomienia o przestępstwie seksualnym względem dzieci i młodzieży nie jest wymagana pewność, że do przestępstwa doszło – ważna jest jedynie wiarygodność wiadomości.
8. W razie jakichkolwiek wątpliwości lub celem zorganizowania odpowiedniego wsparcia dla wychowanka i rodziców pedagog lub wychowawca może skorzystać z telefonu zaufania dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci (tel. 800-100-100).

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRÓBY SAMOBÓJCZEJ LUB SAMOBÓJSTWA WYCHOWANKA/UCZNI

1. Każdy pracownik szkoły (pedagogiczny i niepedagogiczny) ma obowiązek zareagowania na wszelkie sygnały o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u wychowanka, na niepokojące zachowania mogące wskazywać na zamiary samobójcze. W przypadku zaobserwowania lub posiadania informacji, że wychowanek/uczeń planuje podjąć próbę samobójczą, każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować psychologa oraz dyrektora.
2. Do zachowań, które powinny zaniepokoić pracowników, gdyż mogą wskazywać na zamiary samobójcze, należą:
 - 1) mówienie wprost lub pośrednio o samobójstwie;
 - 2) pisanie listów pożegnalnych lub testamentu;
 - 3) przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania;
 - 4) mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku wyjścia z sytuacji;
 - 5) okaleczanie się, autoagresja;
 - 6) długotrwały stan smutku, przygnębienia;
 - 7) pozbywanie się osobistych i ważnych dla wychowanka przedmiotów; izolowanie się, zamykanie się w sobie,
 - 8) rezygnacja z zajęć, w które dotychczas był zaangażowany.
3. Każdy, kto zauważy niepokojące sygnały, zobowiązany jest zgłosić swoje obserwacje psychologowi placówki.
4. Jeżeli wspólne ustalenia potwierdzają obawy o zagrożeniu, informacja przekazywana jest wychowawcy grupy wychowawczej w ośrodku do którego uczeń należy.

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POSIADANIA INFORMACJI, ŻE WYCHOWANEK/UCZEŃ ZAMIERZA POPEŁNIĆ SAMOBÓJSTWO (INFORMACJA OD SAMEGO WYCHOWANKA, KOLEGÓW, RODZINY, OSÓB POSTRONNYCH).

1. Pracownik, który otrzymał informację o zamiarze popełnienia samobójstwa przez wychowanka, stara się natychmiast go odnaleźć i powiadomić o sytuacji jego dyrektora szkoły oraz pedagoga.
2. Po odnalezieniu wychowanka pracownicy nie pozostawiają go samego, lecz próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce, np. gabinet pedagoga szkoły.
3. Pracownik niezwłocznie informuje o zaistniałej sytuacji dyrektora.
4. Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia dyrektor niezwłocznie informuje o zaistniałej sytuacji rodziców wychowanka.
5. Wychowanek powinien natychmiast zostać objęty indywidualną opieką psychologiczną.

6. Jeśli psycholog uzna, że zachodzi taka potrzeba, wskazuje dyrektorowi na konieczność skonsultowania wychowanka z psychiatrą.
7. Dyrektor w uzgodnieniu z rodzicami organizuje pomoc psychiatryczną dla wychowanka.

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU PODJĘCIA PRZEZ UCZNIĄ PRÓBY SAMOBÓJCZEJ NA TERENIE SZKOŁY

1. Pracownik, po otrzymaniu informacji o próbie samobójczej wychowanka, stara się natychmiast go odnaleźć.
2. Po odnalezieniu wychowanka ustala i potwierdza rodzaj zdarzenia, nie pozostawia wychowanka samego.
3. Pracownik usuwa przedmioty umożliwiające ponowienie próby.
4. Stara się dyskretnie przeprowadzić ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce, np. gabinet psychologa lub pedagoga.
5. Jeśli zachodzi taka potrzeba, udziela pierwszej pomocy przedmedycznej.
6. Jeśli zachodzi taka potrzeba, wzywa pogotowie ratunkowe. Jeśli to możliwe, powinien zadbać, aby interwencja służb przebiegła dyskretnie.
7. Powiadamia lub zleca powiadomienie o zdarzeniu dyrektora szkoły.
8. Dyrektor niezwłocznie zawiadamia rodziców wychowanka.
9. Psycholog planuje dalszą strategię postępowania w oparciu o zalecenia specjalisty (psychiatry), która ma na celu zapewnienie wychowankowi bezpieczeństwa w placówce, a także atmosfery życzliwości i wsparcia. Ponadto przekazuje rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej także poza placówką/szkołą.

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU PODJĘCIA PRZEZ WYCHOWANKA PRÓBY SAMOBÓJCZEJ POZA TERENEM PLACÓWKI/SZKOŁY

1. Jeśli próba samobójcza ma miejsce poza szkołą np. w czasie wakacji lub ferii - wychowawca przekazuje rodzicom informacje o tym fakcie oraz dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole.
2. O próbie samobójczej dyrektor informuje zespół wychowawczy pod rygorem tajemnicy służbowej, w celu podjęcia przez wszystkich wychowawców wspólnych działań oraz obserwacji zachowania wychowanka po jego powrocie do placówki/szkoły.
3. Psycholog planuje dalszą strategię postępowania w oparciu o zalecenia specjalisty (psychiatry), która ma na celu zapewnienie wychowankowi bezpieczeństwa w szkole, a także atmosfery życzliwości i wsparcia.

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ŚMIERCI SAMOBÓJCZEJ WYCHOWANKA/UCZNIA

1. W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa (po interwencji medycznej pogotowia) dyrektor niezwłocznie zawiadamia policję oraz informuje organ prowadzący szkołę o zaistniałej sytuacji.
2. Psycholog oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym wychowankom placówki.
3. W razie potrzeby pedagog organizuje pomoc psychologiczną dla rodziców oraz wszystkich pracowników.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU AUTOAGRESJI

1. Każdy pracownik ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego wychowanka.
2. W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji, że wychowanek planuje podjąć lub podjął próbę samookaleczenia, każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły.

POSTĘPOWANIE W SYTUACJI, W KTÓREJ WYCHOWANEK DOKONUJE AUTOAGRESJI ZAGRAŻAJĄCEJ ŻYCIU LUB ZDROWIU

1. Należy uniemożliwić wychowankowi kontynuowanie czynności samookaleczenia poprzez zastosowanie stanowczej perswazji z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.
2. Należy odizolować wychowanka od grupy, pamiętając, aby nie zostawiać go samego.
3. W razie potrzeby należy poprosić osobę dorosłą (wychowawcę/innego pracownika szkoły) o poinformowanie dyrektora, wezwanie pogotowia ratunkowego oraz psychologa ośrodka.
4. Pracownik szkoły udziela pomocy, gdy wychowanek znajduje się w stanie zagrożenia życia lub zdrowia.
5. Psycholog obejmuje pomocą psychologiczną wychowanka.
6. Wychowawca/nauczyciel sporządza notatkę służbową z zajścia.
7. Wychowawca/nauczyciel informuje o zaistniałym zdarzeniu dyrektora ośrodka oraz wychowawcę grupy do której w ośrodku uczęszcza wychowanek dokonujący samookaleczenia.

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POWZIĘCIA INFORMACJI, ŻE WYCHOWANEK DOKONUJE AKTÓW AUTOAGRESJI POZA TERENEM PLACÓWKI/SZKOŁY (INFORMACJA OD SAMEGO WYCHOWANKA, KOLEGÓW, - NP. PODCZAS WAKACJI FERII ITP.)

1. Każdy pracownik szkoły posiadający informacje o aktach autoagresji wychowanka ma obowiązek niezwłocznie powiadomić wychowawcę/nauczyciela lub psychologa.
2. Wychowawca/nauczyciel i psycholog, który uzyskał informację o autoagresji wychowanka, kontaktuje się niezwłocznie z rodzicami i wzywa ich na rozmowę, zachęca rodzica do zapewnienia dziecku pomocy psychologicznej i psychiatrycznej w czasie pobytu w domu. Informuje rodziców o możliwości wsparcia psychologicznego na terenie placówki lub kieruje do odpowiedniej instytucji.
3. Wychowawca sporządza notatkę służbową z zajścia.
4. Wychowawca/nauczyciel informuje o tym fakcie dyrektora.
5. Psycholog obejmuje wychowanka pomocą psychologiczno-pedagogiczną, monitoruje sytuację wychowanka i utrzymuje kontakt z rodzicami w celu weryfikacji powziętych przez nich działań pomocowych.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI PODEJRZENIA, ŻE WYCHOWANEK JEST W STANIE WSKAZUJĄCYM NA SPOŻYCIE ALKOHOLU, NARKOTYKÓW LUB INNYCH ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH

W przypadku stwierdzenia podejrzenia obecności w szkole wychowanka będącego pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innej substancji psychoaktywnej należy podjąć następujące kroki:

- 1) Wychowawca/nauczyciel, który na podstawie oznak zewnętrznych (np. zapach alkoholu, problemy z utrzymaniem równowagi itp.) ma podejrzenie, że uczeń może być pod wpływem alkoholu lub środków odurzających, odizolowuje go od reszty grupy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego, stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie i zdrowie;
- 2) nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach pozostałych nauczycieli oraz dyrektora;
- 3) nauczyciel lub dyrektor wzywa policję w celu ustalenia stanu wychowanka;
- 4) jeżeli okoliczności za tym przemawiają, wzywane jest pogotowie ratunkowe w celu stwierdzenia stanu zdrowia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej
- 5) o przewiezieniu ucznia do placówki służby zdrowia lub przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji powiadamia się rodziców ucznia.
- 6) nauczyciel sporządza notatkę służbową z zaistniałej sytuacji;
- 7) wobec ucznia zostają wszczęte procedury wynikające z regulaminu szkoły;
- 8) pedagog/psycholog podejmuje współpracę z rodzicami w celu pomocy wychowankowi, który dopuścił się tego typu zachowania;
- 9) powyższe cele mają odpowiednie zastosowanie w przypadku stwierdzenia obecności na wycieczce lub innym wyjściu zorganizowanym przez placówkę wychowanka będącego pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ODKRYCIA NIEBEZPIECZNYCH TREŚCI NA KOMPUTERZE LUB INNYM URZĄDZENIU MULTIMEDIALNYM

W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze lub innym urządzeniu multimedialnym każdy pracownik ma obowiązek powiadomić o tym wyznaczoną osobę odpowiedzialną za bezpieczeństwo w Internecie.

1. Wyznaczony członek personelu stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.
2. Informację o uczniu, który korzystał z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony członek personelu przekazuje dyrektorowi szkoły, który aranżuje dla wychowanka rozmowę z pedagogiem/psychologiem.
3. Pedagog/pedagog przeprowadza z uczniem, o którym mowa w punktach poprzedzających, rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie.
4. Jeśli w wyniku przeprowadzonej rozmowy pedagog/psycholog uzyska informację, że wychowanek jest krzywdzony, podejmuje działania opisane w rozdziale dotyczącym procedur interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia.
5. Jeśli przypadki pozyskiwania niebezpiecznych treści będą się powtarzać, należy postępować zgodnie z procedurą postępowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UJAWNIENIA CYBERPRZEMOCY

1. W przypadku zgłoszenia lub zauważenia przez pracownika szkoły przypadku cyberprzemocy wśród uczniów, zobowiązany on jest do poinformowania dyrektora oraz osoby odpowiedzialnej za bezpieczeństwo w Internecie.
2. Wychowawca/nauczyciel przeprowadza rozmowę z ofiarą cyberprzemocy oraz kieruje do psychologa w celu udzielenia wsparcia.
3. Wychowawca grupy ustala okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków, zabezpiecza dowody i ustala tożsamość sprawcy cyberprzemocy.
4. W oparciu o regulamin dyrektor z wyznaczonym personelem podejmuje środki wychowawcze i przekazują rodzicom informacje o wyciągniętych konsekwencjach w stosunku do sprawcy.
5. Pedagog/psycholog powiadamia rodziców poszkodowanego wychowanka o zdarzeniu i podjętych działaniach.
6. Wychowawca grupy/nauczyciel monitoruje sytuację wychowanka/ucznia, sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane działania odwetowe ze strony sprawcy.
7. Pedagog szkoły powiadamia o zdarzeniu i podjętych działaniach wychowawcę grupy wychowawczej w ośrodku, do której uczęszcza wychowanek.

DANE TELEADRESOWE INNYCH INSTYTUCJI WSPIERAJĄCYCH DZIECI I MŁODZIEŻ

Rzecznik Praw Dziecka

ul. Chocimska 6
00-791 Warszawa
e-mail: rpd@brpd.gov.pl
tel. 22 583 66 00

Centrum Ochrony Dziecka, Uniwersytet Ignatianum w Krakowie

ul. Kopernika 26
31-501 Kraków
e-mail: cod@ignatianum.edu.pl
tel. 785 032 106 lub 785 042 123 (tel. do biura COD)

Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu

Polski skwer Kard. Wyszyńskiego 6
01-015 Warszawa
e-mail: kontakt@fsj.org.pl lub dział prewencji/szkoleń:
prewencja@fsj.org.pl tel. 504 795 357 (pn.-pt. w godz. 8.30-16.30)

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

ul. Mazowiecka 12/25; 00-048 Warszawa
e-mail: biuro@fdds.pl
tel. 22 616 02 68

5. Telefony zaufania

Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży – Rzecznik Praw Dziecka: **800 12 12 12**
Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży – Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę: **116 111**
Telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci – Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę: **800 100 100**

ZAŁĄCZNIK
KARTA INTERWENCJI

1 . Imię i nazwisko dziecka		
2 . Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia		
4 . Opis podjętych działań	Data	Działanie
4 . Forma podjętej interwencji	# Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. # Wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny. # Inny rodzaj interwencji. Jaki?:	
6 . Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, podmiotu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji		
7 . Wyniki interwencji: działania organów wymiaru	Data	Działanie

sprawiedliwości, jeśli placówka uzyskała informację o wynikach/działaniach rodziców Ocena skuteczności interwencji		

.....

REJESTR INTERWENCJI – WZÓR

Lp.	Osoba zgłaszająca	Data krzywdzenia i zawiadomienia	Osoba krzywdzona i krzywdząca	Podjęte procedury	Zawiadomione instytucje/podmioty	Uwagi

**ZASADY I PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI
PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB POSIADANIA INFORMACJI O
KRZYWDZENIU MAŁOLETNIEGO**

WSZCZĘCIE POSTĘPOWANIA: ZGŁOSZENIE		
KTO ZGŁASZA ?	DZIECKO	DEDYKOWANYM ODBIORCĄ JEST OSOBA WYZNACZONA PRZEZ DYREKTORA DO PRZYJMOWANIA ZGŁOSZEŃ ALE ZGŁOSZENIE OD DZIECKA MOŻE I POWINIEN PRZYJĄĆ KAŻDY CZŁONEK PERSONELU ORAZ OCZYWIŚCIE DYREKTOR SZKOŁY/OŚRODKA A TAKŻE ZASTĘPCA DYREKTORA
	KAŻDY ! KTO: MA PODEJRZENIE POSIADA INFORMACJĘ POSIADA WIEDZĘ O FAKCIE	O KRZYWDZENIU DZIECKA
DO KOGO ?	DYREKTOR SZKOŁY/ OŚRODKA ZASTĘPCA DYREKTORA SZKOŁY/OŚRODKA	KAŻDY
	OSOBIE WYZNACZONEJ DO PRZYJMOWANIA ZGŁOSZEŃ	JEST DEDYKOWANA DLA DZIECKA ORAZ GDY ZGŁOSZENIE DOTYCZY DYREKTORA SZKOŁY/OŚRODKA ZASTĘPCY DYREKTORA OŚRODKA/SZKOŁY
	DELEGAT ORGANU PROWADZĄCEGO DS. OCHRONY MAŁOLETNIICH	ZAWSZE GDY KRZYWDZENIE MA KONTEKST SEKSUALNY

		<p>(INFORMACJĘ PRZEKAZUJE DYREKTOR)</p> <p>GDY ZAWIADOMIENIE DOTYCZY DYREKTORA OŚRODKA/SZKOŁY ALBO ZASTĘPCY DYREKTORA OŚRODKA (INFORMACJE MOŻE PRZEKAZAĆ KAŻDY)</p>
FORMA	NOTATKA PISEMNA Z DATĄ I PODPISEM ZGŁASZAJĄCEGO	MOŻE BYĆ TO PROTOKÓŁ ZE ZDARZENIA KRYZYSOWEGO W DOTYCHCZAS STOSOWANYM TRYBIE ROZBUDOWANY O OSOBY KRZYWDZONE
	GDY ZGŁASZAJĄCY PRZEKAZUJE USTNIE ZGŁOSZENIE – PRZYJMUJĄCY SPORZĄDZA NOTATKĘ PISEMNA	NOTATKA ZAWIERA DANE OSOBY ZGŁASZAJĄCEJ I DATĘ ZGŁOSZENIA ORAZ PRZEDMIOT
TREŚĆ NOTATKI	KTO JEST POKRZYWDZONYM NA CZYM POLEGA KRZYWDA KTO JEST KRZYWDZĄCYM KIEDY MA LUB MIAŁO MIEJSCE ZDARZENIE JAKIE SĄ DOWODY (KTO JEST ŚWIADKIEM ITP.)	
PIERWSZY ETAP PROCEDURY: ROZPOZNANIE		
DALSZY TOK CZYNNOŚCI	DYREKTOR OCENIA I WERYFIKUJE CZY ZGŁOSZENIE PODLEGA PROCEDURZE PO KONSULTACJI Z PSYCHOLOGIEM I RADCĄ PRAWNYM	NIE DOTYCZY PRZYPADKU GDY OSOBA KTÓREJ DOTYCZY ZGŁOSZENIE JEST DYREKTOR/ZASTĘPCA SZKOŁY/OŚRODKA WÓWCZAS POSTĘPOWANIE PROWADZI DELEGAT ORGANU

	W PRZYPADKU POTWIERDZENIA: WYZNACZA OSOBĘ DO PROWADZENIA INTERWENCJI W ZALEŻNOŚCI OD OKOLICZNOŚCI : NAUCZYCIEL, WYCHOWAWCA, ZASTĘPCA DYREKTORA, RADCA PRAWNY, WYCHOWAWCA PROWADZĄCY, PEDAGOG, PSYCHOLOG ITP.	PROWADZĄCEGO DS. OCHRONY MAŁOLETNICH
JAK NASTĘPUJE WYZNACZENIE?	DYREKTOR DOKONUJE ADNOTACJI NA NOTATCE SŁUŻBOWEJ BĘDĄCEJ ZGŁOSZENIEM I PRZEKAZUJE JĄ OSOBIE WYZNACZONEJ DO PROWADZENIA INTERWENCJI	ORYGINAŁ NOTATKI SŁUŻBOWEJ Z ADNOTACJĄ PRZEKAZANY ZOSTAJE DLA RADCY PRAWNEGO
PLAN WSKAPRCIA DZIECKA		
DZIAŁANIA OSOBY WYZNACZONEJ DO PROWADZENIA INTERWENCJI	OPRACOWUJE NA PIŚMIE PLAN WSPARCIA DZIECKA ZGODNIE Z WYTYCZNYMI ZAWARTYMI W STANDARDACH OCHRONY MAŁOLETNICH	MA ZAPEWNIONĄ WSPÓLPRACĘ CAŁEGO PERSONELU W SZCZYGÓLNOŚCI: PSYCHOLOGA, PEDAGOGA, RADCY PRAWNEGO
REALIZACJA PLANU WSPARCIA DZIECKA		
PODSUMOWANIE	MONITORING EWALUACJA	OSOBA WYZNACZONA DO PROWADZENIA INTERWENCJI
KARTA INTERWENCJI		
W TRAKCIE REALIZACJI PLANU WSPARCIA TREŚĆ KARTY INTERWENCJI	ZGODNIE ZE WZOREM ZAWARTYM W STANDARDACH OCHRONY MAŁOLETNICH	OPRACOWUJE OSOBA WYZNACZONA DO PROWADZENIA INTERWENCJI

ZAKOŃCZENIE INTERWENCJI	PRZEKAZANIE PLANU WSPARCIA ORAZ KARTY INTERWENCJI DO RADCY PRAWNEGO	PRZEKAZUJE ORYGINAŁY OSOBA WYZNACZONA DO PROWADZENIA INTERWENCJI
REJESTR INTERWENCJI	SPORZĄDZA RADCA PRAWNY ZGODNIE ZE WZOREM ZAWARTYM W STANDARDACH OCHRONY MAŁOLETNICH	
ZAKOŃCZENIE INTERWENCJI		

Kompetencje Dyrektora określone w w/w procedurze dyrektor szkoły/ośrodka może powierzyć swojemu zastępcy.

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 1

w Różanymstoku

Różanystok 13B, 16-200 Dąbrowa Białostocka
REG: 200734629, NIP: 5451663449

Branżowa Szkoła Specjalna I Stopnia

w Różanymstoku

Różanystok 23, 16-200 Dąbrowa Białostocka
REG: 362234134, NIP: 5451815617

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 2

w Różanymstoku

Różanystok 13B, 16-200 Dąbrowa Białostocka
REG. 368208630, NIP 545-18-17-651
tel./fax (85) 712 84 08

Branżowa Szkoła Specjalna I Stopnia
Im. św. Jana Bosko w Różanymstoku
Różanystok 13B, 16-200 Dąbrowa Białostocka
NIP 545 182 74 54 REGON 526148712

Dyrektor

ks. mgr Daniel Kwietniewski